

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE
KATEDRA LITERÁRNÍ TVORBY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zlato se krvavě třpytí / Analýza pohledu na postavy
trpaslíků ve vybraných literárních dílech

2020

Daniel Podlipný

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

Katedra literární tvorby

Vizuální a literární umění

Literární tvorba a komerční psaní v médiích

**Zlato se krvavě třpytí / Analýza pohledu
na postavy trpaslíků ve vybraných
literárních dílech**

Praktická část: Zlato se krvavě třpytí

Teoretická část: Analýza pohledu na postavy trpaslíků ve
vybraných literárních dílech

Autor: Daniel Podlipný

Vedoucí práce: MgA. Daniel Kubec

Rok odevzdání: 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval/a samostatně a že jsem uvedl/a všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpal/a. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely studia a výzkumu.

V Praze dne..... Podpis autora:

Poděkování

Poděkování patří panu MgA. Danielu Kubcovi za velké množství odborných rad a vytrvalou ochotu při konzultacích. Dále pak panu PhDr. Antonínu Kudláčovi, Ph.D., který mě především v začátku práce nasměroval správným směrem. A v neposlední řadě chci poděkovat mé rodině a blízkým za pomoc a podporu

Klíčová slova / Keywords

Praktická část: Trpaslík; magie; netvoři; zlato; strach; odvaha; pomsta; boj; Trhlina; Kolaps

Teoretická část: Trpaslíci; severská mytologie; bohové; Vikingové; Markus Heitz; J. R. R. Tolkien; fantastická literatura; Edda; Snorri Sturluson

Practical part: Dwarf; magic; monsters; gold; fear; courage; vengeance; fight; The Rupture; The Collapse

Theoretical part: Dwarves; norse mythology; gods; Vikings; Markus Heitz; J. R. R. Tolkien; fantasy literature; Edda; Snorri Sturluson

Abstrakt / Abstract

Praktická část „Zlato se krvavě třpytí“ je novela sledující příběh trpaslíka jménem Argam, který byl proklet svým bohem a odsouzen k věčnému lovu netvorů ve světě, který není k jeho rase zrovna přátelský. Shodou okolností se ocitá ve městě, které sužují tajemné brutální vraždy. Argam se s příslibem tučné odměny vydává zjistit, kdo je skutečný netvor za těmi vraždami.

Jako cíl teoretické části „Analýza zobrazení trpaslíků ve vybraných literárních dílech“ jsem si stanovil zodpovědět, jak moc se postava trpaslíka v dnešní fantastické literatuře podobá svému mytologickému předobrazu, ze kterého pochází a jak se toto zobrazení proměnilo. Zvolenou metodou pro tuto analýzu je komparace nejstarších mytologických pramenů – *Poetické a Prozaické Eddy* s moderním dílem fantastické literatury *Trpaslíci* od Markuse Heitze.

Practical part „The gold glitter like blood“ is a novel following a story of the dwarf named Argam, who was cursed by his god and sentenced to an infinite monster hunting in a world which is not exactly friendly to his race. By coincidence he finds himself in the city, which is tormented by mysterious, brutal murders. Argam, who is promised great reward, is set to find out, who the real monster behind those murder is.

As an objective of theoretical part „The analysis of the view on the characters of dwarves in selected literature works“ I defined to answer how much is the character of the dwarf in a current fantasy literature similar to his mythological origin and how was this image transformed. The chosen method for this analysis is a comparison of the oldest Norse mythological sources – *Poetic and Prose Edda*, with *The Dwarves*, piece of modern fantastic literature of Markus Heitz.

Obsah

Praktická část: Zlato se krvavě třpytí.....	8
Teoretická část: Analýza zobrazení postavy trpaslíka ve vybraných literárních dílech.....	40
1. Úvod	41
2. Trpaslíci v severské mytologii.....	43
2.1. Stručná etymologie slova trpaslík	43
2.2. Vznik trpaslíků	44
2.2.1. Rozdíly v Eddách.....	45
2.2.2. Odchytky v interpretacích	46
2.3. Vzhled trpaslíků	47
2.4. Vlastnosti a schopnosti trpaslíků.....	49
2.5. Jména trpaslíků	51
3. Trpaslíci v současné fantasy Markuse Heitze.....	53
3.1. Tradiční představa o trpaslících v moderní fantasy	53
3.2. Postavy trpaslíků Markuse Heitze	54
4. Komparace odlišných světů.....	59
5. Závěr	63
6. Bibliografie	65

Praktická část: Zlato se krvavě třpytí

Oranžové paprsky zapadajícího slunce se zaleskly na vyholených stranách trpaslíkovy lebky a nezvykle bezvousé bradě, když s divokým řevem proskočil křovím a v běhu nabral odpornou stvůru ramenem. Netvora to odhodilo o několik kroků dozadu, kde přistál tvrdě na zemi.

Trpaslík zachytil stopu těch stvůr již před nějakou dobou, ale až teď si mohl netvora důkladně prohlédnout. Skomírající paprsky odhalily tlamu plnou ostrých a dlouhých zubů. Dlouhé zkřivené tělo netvora bylo na mnoha místech shnilé a mrtvé. Někde dokonce chybějící kusy masa odhalovaly kosti a vnitřnosti. Z prohnuté, vystouplé páteře trčelo moře ostrých kostěných výběžků. Trpaslík již vůbec nepochyboval, že stvůra před ním je ghúl. Vychrtlý, zuřivý netvor se ale nechoval, jak by měl. Ghúlové nenáviděli světlo a neútočili sami od sebe.

Ghúl se pohyboval po čtyřech a přední tlapy měl protažené dlouhými ostrými drápy. Na všech čtyřech byl podobně vysoký jako trpaslík, pokud by se vzepjal na zadní, hleděl by člověku do očí.

Už jen pouhý pohled na tohoto netvora dokázal prostého člověka paralyzovat strachem. Ne však Argama. Trpaslík vycenil zuby ve zvráceném úsměvu. Nedokázal si pomoci, bylo to silné jako droga. Toužil po lovu. Částečně za to mohla kletba, která na něm lpěla, ale Argam věděl, že takový byl i kdysi velmi dávno. Prokletý trpaslík Argam – Věčný lovec.

Argam bleskurychle strhl ze zad válečnou sekeru a mocným úderem ji zasekl ghúlovi do ostnaté páteře, ještě než se stvůra stihla zvednout ze země. Netvor zavřískal, ale Argam pochyboval, že to bylo bolestí. Tyhle stvůry stvořila a udržovala naživu černá magie, stěží mohly cítit bolest.

Trpaslík jednou nohou dupnul stvůře na krk a pevně zapřený zatlačil sekeru hluboko do rány. Monstrum vydalo ještě přidušený skřek, naposled sebou zaškubalo a pak znehybnělo. Trpaslík ihned uhnul stranou a minul ho tak skok druhého netvora, který zavřískal na protest.

Argam zahlédl několik mužů u odstavených obchodních vozů, jak se zoufale pokouší odrazit útoky dalšího z netvorů. Křičeli strachem a v nejistých klepajících se prstech křečovitě svíraly zbraně – zdálo se, že poprvé v životě.

Na tohle nemohli být připraveni. Přestože si najali ozbrojený doprovod dvou strážců, nikdo nepočítal s útokem takových netvorů. Ozbrojenci měli především odradit lapky či zahnat hladovou zvěř. Strážci o kousek vedle čelili dalším dvěma ghúlům. Musel si pospíšet.

Argamova chvilková nepozornost dovolila stvůře, která po něm před momentem skočila, aby se stihla otočit a znovu zaútočit. Argam včas zareagoval, švihl sekerou a srazil netvora stranou. Ghúl však využil šlachovitých nohou, okamžitě se přetočil a skočil po trpaslíkovi. Ten tak rychlý obrat nečekal a stvůra ho zasáhla do hrudi, kde zanechala rýhy i v kroužkové zbroji. Síla útoku srazila trpaslíka na záda. Ghúl okamžitě vystartoval ve snaze zabořit tesáky do ležícího trpaslíka. Argam však jen vzpurně zařval, rozmáchl se oběma rukama sekerou a její ostří zabořil hluboko do lebky útočícího netvora. Zalil ho vodopád černé, páchnoucí krve.

Z druhé strany se ozval příšerný řev plný bolesti. Ghúl se zahryzl do předloktí jednoho z obchodníků a trhal mu maso z kostí. Napadený muž v honosném oděvu, který nevypadal jako typický obchodník, nekontrolovatelně ječel, pustil kopí, které stejně držel úplně zbytečně a snažil se setřást děsivého netvora, čímž si způsoboval daleko více bolesti, protože ghúlovy čelisti trhaly maso železným stiskem.

V tu chvíli se ale přiřítíl Argam, od hlavy k patě zacákaný černou krví, až na podivně do červena zbarvené oči. Trpaslík probodnutého ghúla jedním mocným úderem sekery přeseknuv vedví. Netvorův stisk konečně povolil. Nešťastný, vzlykající obchodník se poroučel k zemi a zoufale se snažil zastavit proud krve prýstící ze zbytků roztrhané ruky.

Strážcům se zatím podařilo odrazit první útok nestvůr, ale bylo vidět, že s bojem s netvory nemají zkušenosti. Oba ghúlové zaútočili zároveň na jednu kořist. První se vzepjal a sekl tlapou s ostrými špinavými drápy po hlavě jednoho z mužů, druhý se odrazil a skočil tlamou přímo proti mužovu boku a pokusil se zakousnout. Strážce instinktivně uhnul před smrtící tlamou, ale natočil se tak přímo proti seknutí prvního z netvorů. Nebýt železného klobouku, byl by na místě mrtvý. Pevná střecha jeho přilby stočila úder trochu jiným směrem. Přesto vykřikl neskrývanou bolestí, když mu jako čepel ostré drápy rozřízly tvář a pŕdu z kropila krev z hlubokých ran v obličeji.

Druhý strážce však zareagoval dostatečně rychle a zaměstnaného ghúla se mu podařilo probodnout mečem skrz na skrz. Netvor vydal táhlý hrdelní řev, ale přestože měl v sobě zaražený meč, pokusil se otočit a ohnat se po strážci drápy. Ten takový úder absolutně nemohl čekat a neměl se mu jak vyhnout. Drápy zanechaly hluboké díry na boku jeho brigantiny. Strážce vypáčil meč z ghúlova těla a ihned s ním máchnul v naději, že srazí oslabené stvůře hlavu. Ghúl se však pohnul nelidsky rychle. Prohnul se až k zemi a meč tak nad ním jen neškodně prosvištěl. Vzápětí se mužovi zahryzl do lýtka.

Strážci se železným kloboukem se řinula krev ze šrámv v obličeji. Přestože skučel bolestí a přes krev v očích toho příliš neviděl, podařilo se mu mečem zablokovat seknutí

drápů z pravé strany a s výkřikem zasadil druhému z ghúlů širokým obouručním seknutím ránu přes celou hrud'. Zalila ho sprška černé krve, z rány, která by pro člověka byla patrně smrtelná, s ghúlem to však nijak zvlášť nepohnulo. Překvapený strážce tak zůstal po zoufalém úderu úplně odkrytý a netvor mu zabořil tlamu ostrých zubů do příhodně natočeného ramene. Muž křičel agónií, když mu ghúl trhal tesáky maso z těla, které současně hladově a hltavě polykal. Křičící strážce držel teď meč v jedné ruce a zoufale bušil jílcem netvora do hlavy, aby pustil stisk. Po čtvrté ráně ghúl skutečně uskočil.

Bolestí ochromenému muži visela levá paže nepoužitelně u boku a z rozkousaného ramene se valila krev. Strážce zařval směsicí bolesti, zlosti a vzdoru a zbylou sílu vrhnul do jediného zoufalého bodnutí přímo do ghúlovy hlavy. Minul. Periferně zahlédl, jak se stvůra až příliš rychle rozmáchla a udeřila. Drápy příšery opsaly široký oblouk a zařaly se přímo do odkrytého boku.

Úder drápů ostrých jako čepele nezastavilo maso ani kosti. Když se ghúlova tlapa vynořila na druhé straně strážcova břicha, visely na ní celé kusy vnitřností. Umírající muž klesl na kolena. Pod něj, do obří louže krve, vyhrězly potrhané zbytky střev. Padl mrtvolně bílou tváří k zemi a naštěstí už nevnímал, jak netvor hladově olizuje zbytky vnitřností ze svých drápů.

Druhý strážce zařval částečně bolestí, protože měl ghúla stále zakousnutého v lýtku, a částečně proto, že byl otřesen z toho, jaký osud potkal jeho společníka. Našel v sobě sílu vzdorovat a tu spojil se zuřivou touhou se pomstít těm odporným stvůrám. Popadl meč oběma rukama a s mocným náprahem nad hlavou probodl vší silou netvora pod sebou. Ghúl zavyl a pustil strážcovu nohu. Muž cítil, že netvora přišpendlil mečem k zemi, ale to nestačilo, vytrhl meč z rány a navázal rychlým úderem, kterým zasekl zbraň hluboko do lebky. Muž dal do úderu takovou sílu, že nedokázal udržet rovnováhu a přepadl přes stvůru na zem. Bylo štěstí, že na něj v tu chvíli neskočil druhý z ghúlů, protože by neměl šanci ho zastavit.

Netvor zmáčený lidskou krví se však vrhnul proti obchodníkům, kteří se mu zdáli jako snadná kořist. Strážce se pokusil vstát, ale zjistil, že nemá sílu. Noha mu pulzovala bolestí a páliho na levém boku. Sáhl si rukou pod brigandinu, ale okamžitě ucukl, když ho zalila prudká bolest. Stáhl ruku zpátky a zjistil, že je úplně celá až temně rudě zakrvácená. Zamotala se mu hlava.

Útočícího ghúla si Argam všiml pozdě. Pokusil se ho ještě na poslední chvíli srazit k zemi, protože sekerou by se nestihl rozmáchnout, ale ghúl byl prostě příliš rychlý, a tak se

prosmýkl kolem trpaslíka. Argam mohl jen sledovat, jak se zuřivý netvor vrhnul mezi obchodníky.

Muž s kopím před stvůrou stihl uhnout, a netvor tak skočil přímo na nešťastného muže se zmrzačenou rukou. Vzlykající obchodník zaječel, když mu ostré drápy zajely do břicha, ale naštěstí zemřel rychle, takže už necítil, jak se mu ghúl zakousl do vnitřností.

Obchodníci sevření strachem ale zareagovali duchapřítomně. Ten s kopím bodl stvůru do zad, ihned však svou zbraň vytáhl a pokusil se bodnout znovu. Podcenil ale ghúlovu rychlost. Po bodnutí kopím netvor zařval a přestal hltat vnitřnosti mrtvého muže. Napjal zadní šlachovité nohy a vymrštil se v otočce do vzduchu a seknul po muži drápy.

Obchodník neměl šanci překvapivý úder zastavit. Půdu z kropil vodopád krve a muž v marné snaze chytit se za podříznutý krk klesl k zemi.

Ghúl proskočil sprchou čerstvé krve, aby roztrhal novou kořist, neozbrojeného muže, který se doteď držel vzadu za ostatními. Těsně před ním se ghúl zastavil, vzepjal do vzduchu a divoce zavřískal. Obchodník měl štěstí, že se ghúl uprostřed pohybu na moment zarazil a napřažený dráp mu zůstal viset ve vzduchu, místo aby zasadil smrtící úder.

Vtom se pohnul čtvrtý z mužů. Mladík, ozbrojený mečem, kterému nemohlo být víc jak sedmnáct let, obskočil posledního obchodníka a vrhnul se proti netvorovi.

„Merione, nééé,“ zakřičel muž, před kterého mladík statečně skočil.

Stvůra nestačila zareagovat, když ji mladík probodl mečem skrz naskrz. Merion dal do úderu všechnu svou sílu a ghúlovo tělo se zastavilo až o jílec, ale stvůru takový zásah nezabil. Netvor hrdelně zařval a zaútočil. Mladík byl příliš blízko, než aby dokázal útoku zabránit. Drápy zanechaly hluboké rány na pravém boku a levém rameni.

Ghúl už se natahoval, aby zaryl tesáky do čerstvé oběti, to už se však do souboje divoce přiřítit trpaslík. Sekerou ut'al napřaženou tlapu a svou tvrdou hlavou trefil netvora do obličeje. Otřesený ghúl sice po trpaslíkovi máchnul druhou tlapou, ale úder to byl tak slabý, že to Argam přešel téměř bez povšimnutí. Trpasličí válečník se obtočil kolem ghúla, chytil sekeru obouruč a s dlouhým náprahem ji zarazil hluboko do hlavy odporne stvůry.

Argam nechal mrtvolu klesnout k zemi a bleskově se otočil, protože temné vrčení znamenalo, že se blíží ještě jedna z těch stvůr. Další z netvorů ale jen chvíli z uctivé vzdálenosti pozoroval divokého trpaslíka a obchodníka, který držel v náručí svého syna, pak se otočil a se zavytím se dal na útěk.

V malém táboře se rozhostilo ticho. Oheň vesele praskal, jako by se vůbec nic nestalo. Poslední z živých obchodníků, tiše vzlykal a objímal mladíka, který, jak Argam vytušil, byl jeho syn.

Trpaslík ztěžka oddychoval a procházel bojiště. Ujist'oval se, že je každý z ghúlů skutečně mrtvý. Dlouhá léta zkušeností ho naučily být obezřetný před vším, co mělo drápy a smrtící tlamu. Věděl, že ho čeká pronásledování ještě jedné kořisti. Prolétl pohledem mrtvou spoušť a povzdechl si nad roztrhaným tělem jednoho ze strážců. O kus dál ležel přes mrtvou stvůru natažený druhý strážce. Argam k němu zamířil, aby se přesvědčil, jestli čirou náhodou nepřežil.

Strážce byl skutečně ještě naživu. Trpaslík ho slyšel sípavě dýchat. Odstrčil mrtvolu netvora a opatrně muže obrátil. Když však uviděl jeho tvář, potichu zaklel. Strážci se po obličejí rozbíhaly úplně černé žíly.

Muž otevřel krví podlité oči a chvíli mžoural, než na Argama zaostřil. Byl to postarší voják, určitě měl přes čtyřicet zim.

„Co jsi zač?“ zasípal strážce s očima rozšířenýma strachem, když nad sebou uviděl Argamův, divoce rozzářený bezvousý obličej z kropený černou krví a červeně se lesknoucí oči. Extáze z boje umocněná kletbou sice vyprchávala spolu s životem netvorů, ale trpaslík v tuhle chvíli nenesl příliš známek lidskosti.

Argam si uvědomil, jak musí vypadat a pokusil se otřít si rukávem obličej. Pořád byl neobyčejně špinavý, ale už alespoň nevypadal sám jako nějaký netvor.

„Sem Argam,“ odpověděl, „trpaslík,“ dodal po chvíli obezřetně a upřel na něj zelené oči a pokusil se o úsměv.

Firne by přísahal, že ještě před okamžikem byly ty oči jasně červené. „Trpaslík?“ zachrptěl překvapeně strážce. „Co dělá trpaslík v Ashaně?“ zeptal se s obtížemi a vzápětí se chraplavě rozkašlal. „Firne,“ zamumlal pak potichu muž své jméno.

Argam na původní otázku neodpověděl. Prohlížel si strážce a hledal očima místo, kde ho ghúl poranil.

„Dostal jsi je všechny?“ pokračoval Firne, když konečně dokašlal.

„Jedna potvora si chce dát druhý kolo, zdrhla,“ zabručel trpaslík v odpověď.

Strážce se pokusil zvednout na lokty, ale nepodařilo se mu to, znovu se divoce rozkašlal a vyplival množství temně rudé krve. „Přežil to někdo?“ zasípal.

Trpaslík se mu zvědavě podíval do očí. Ten muž prakticky ležel v hrobě, byl zázrak, že zůstal dosud naživu, a přesto nenařikal, neškemral o záchranu života, jak by to udělala většina, dokonce se v první řadě zajímal o druhé. Argam prošel už kus světa a většina lidí, které potkal, myslela nejprve sebe, a to nejen, když šlo o život. Nezáleželo, jestli to byl šlechtic nebo ten nejchudší rolník, všichni chtěli v první řadě vytěžit co nejvíc pro sebe. Argam se o lidi nikdy moc nezajímal, ale přesto k umírajícímu muži teď pocítil trochu

respektu. A navíc byl v Ashaně, s trpaslíkem se ne každý dá do řeči. Nejspíš to bylo proto, že umíral.

„Přežil jeden vobchodník se svým mladým, kterej to ale nerozdejchá, bych řek,“ odpověděl trpaslík.

„Berkudi přežil? To je dobře, je to dobrý chlap,“ zašeptal strážce. „Olin?“ zasípál Firne a snažil se natočit hlavu k druhému strážci.

Argam jen zavrtěl hlavou. Firne smutně vydechl.

„Co byli zač?“ ptal se stále slábnoucím hlasem strážce.

„Ghúlové,“ odpověděl Argam.

„To jsou ...“

Trpaslík zkoumal ránu na strážcově boku. Byla příliš hluboká, navíc nákaza už se začala šířit. Nebylo mu pomoci.

„Jo, stvůry Kolapsu,“ řekl bezvously trpaslík.

„Ale,“ sípal Firne, „tohle nemohli být ghúlové, o kterých jsem už slyšel. Ti neútočí, nebo určitě ne takhle.“

„Můžou,“ namítl Argam, „ale máš pravdu, že ne takhle.“

„Tak proč?“ zeptal se Firne a vyplivl další, ještě tmavší, krev.

„Táhli se za váma vod Starýho brodu jak mouchy za chcíplotinou. Někdo nebo spíš něco je muselo vovládat. To si myslím já,“ zabručel trpaslík.

„Kdo by to dělal,“ zašeptal slabě Firne a naklonil hlavu na stranu. Rukou zajel pod brigandinu, kde ho zasáhl ghúl. Když ji vytáhl, z prstů mu odkapávala prakticky černá, mazlavá krev. „Proč to vůbec nebolí?“ zeptal se Argama.

Trpaslík si povzdechl. Už nebyl čas. „Ghúlí mor. Infekce,“ odpověděl trpaslík. „Ty vodporný stvůry to maj za drápama a v tlamách. Dá se to přežít, někdy.“

Firne se kašlavě zasmál: „Nedávej mi naději, trpaslíku, jsem starej voják, vím, že tohle je konec. Ale,“ odmlčel se na chvíli strážce, „stejně se mi ještě nechce umřít,“ dodal.

„Mělo by,“ zabručel trpaslík. „Dyž ti zčerná krev v žilách, není šance. A tvoje už je teď jak uhlí. Bolest vodejde jenom na začátku, pak to přijde. Jako by ti v žilách teklo roztavený železo. Viděl sem velký chlapy rozbít si hlavu vo zed', jen aby tý bolesti utekli. A nakonec,“ odmlčel se Argam, „nakonec možná umřeš, pokud se v tu stvůru sám neproměníš, protože to je na tom to nejhorší, můžeš skončit jako voni.“

Firne mlčel, jen v koutku oka se mu zatřpytila slza, která pomalu stékala po špinavé tváři. „Tak na co čekáš?“ zeptal se Argama měkce a velmi potichu Firne a položil mu do ruky dýku.

Argam si dýku vzal a pomalu kývnul. Kleknul si k Firnemu a přiložil dýku na správné místo.

„Ještě poslední otázka, Argame,“ zašeptal Firne, „jak toho tolik víš?“

Trpaslík se usmál. Potěšilo ho, že ho Firne oslovil jménem. Lidi většinou trpaslíkům jménem neřeknou, jako by se jich báli. „Lovím netvory. Jsem Argam – Věčný lovec. Někde mi říkají Prokletý trpaslík.“ Argam většinou neprozrazoval, kdo ve skutečnosti je. Většina zemí už takhle měla problémy s přijetím jiných ras, zvláště pak nelidí. Určitě by neudělalo lepší dojem, kdyby rozhlašoval, že je prokletý. Ale strážce žil své poslední okamžiky a Argamovi se líbil, takže proč jednou za čas neříct pravdu, když ta pravda za moment zemře.

Firne se usmál. Slyšel legendy o Prokletém trpaslíkovi. Přeháněly. Vůbec nebyl tak hrůzostrašný. Naklonil hlavu na stranu a pomalu kývnul.

Argam odříkal velmi tichou modlitbu ke svému bohu a bodnul. Očistil pak dýku o svůj rukáv, zvedl se od nehybného Firnova těla a beze slova odcházel.

Klečící obchodník Berkudi stále svíral svého syna v náruči, ale hleděl směrem k trpaslíkovi nejistým pohledem plným strachu. Přesto se odvážil na Argama vykřiknout: „Prosím, trpaslíku, zachraň mého syna! Zaplatím, kolik budeš chtít!“

Argam přišel blíž a sklonil se nad Merionem, který byl v bezvědomí, ale naživu. Po čele mu stékaly krůpěje potu. Pravděpodobně měl silnou horečku. V obličeji se mu však zatím nevětvily zčernalé žíly. To bylo dobré znamení. Trpaslík ho opatrně obrátil, aby si prohlédl ránu, kterou zanechaly ghúlový drápy. Rameno na tom bylo vcelku dobře. Netvorův útok neprošel zas tak hluboko. Nebylo to nic, co by nespravila hezká řádka stehů.

Pravý bok mladíka na tom byl podstatně hůř. Rána zde byla hluboká, trpaslík odhadoval i několik zlomených žeber a nedalo se vyloučit ani poškození vnitřností. To by znamenalo jistou smrt. Jenže právě smrt by byla pro mladíka milosrdná. Rána po drápech začínala nápadně černat. Ani jemu se netvorův mor nevyhnul.

Trpaslík vstal a zavrtěl hlavou. Šance zachránit mladíka tu byla, ale byla tak malá, že to Argam nehodlal riskovat. Kdyby to totiž nevyšlo, způsobil by naopak Merionovi několikanásobně větší bolest a šance, že by zmučoval a sám se stal netvorem, by se radikálně zvýšila. Odsoudit někoho k tomu stát se monstrem, jen aby ulevil svému svědomí, že se o něco pokusil, to trpaslík nehodlal. Navíc, Argam těm lidem nic nedlužil. Lovil netvory, že při tom zachránil nějaké lidi, byla prostě náhoda. Byli mu ukradení, stejně jako by byl v každé jiné situaci ukradený on jim. A pak, tohle byla Ashana, království, které už před Kolapsem nebylo zrovna nakloněné rasám nelidí. Kdyby obchodníky přepadli lapkové,

proplížil by se Argam kolem a šel svou cestou. Už dávno se naučil, že nezištnost nemá v tomhle prašivém světě místo.

„Na,“ řekl trpaslík a podal Berkudimu dýku, na které byla stále ještě částečně patrná Firneho krev, „dokud je mimo a neucejtí to. Tím mu pomůžeš nejvíc.“

„Ne to ne, to přece ne. Nemůžu ho zabít! Nemůžu! Rozumíš?!“

„Dělej, jak chceš, ale jen mu způsobíš větší bolest.“

„Ale vždyť není mrtvý!“ zavyl Berkudi.

Argam se mu zahleděl do obličeje. Především pak na dlouho rozeklanou jizvu, která se Berkudimu táhla od oka přes ret až k druhé lícni kosti a mizela pod lemem kožené cestovní vesty. *Ten chlap toho taky musel zažít hodně*, pomyslel si Argam.

„Má smůlu, že není. Jak říkám, bude to jen horší. Ten mor je svině. Něco vo tom vim,“ řekl s klidem trpaslík.

„Nevěřím ti!“ vykřikl prudce Berkudi. „Zahlédl jsem pana Firneho. Byl celý zčernalý. Vypadal jako sama smrt. A podívej se na mého syna. Vždyť má úplně obyčejné zranění z boje! Takových léčí ranhojiči běžně stovky. Možná má horečku, ale jeho kůže není ani trochu černá! Je sakra naživu, trpaslíku! A ty ho jen odsuzuješ k smrti? Co jsi to za zrůdu?!“

„Křič si, jak chceš, tím mu nepomůžeš,“ odsekl Argam a vstal.

„Tak co mám dělat?“ zakřičel vzlykavě Berkudi. „Zpropadení trpaslíci vždycky myslí jen na sebe!“ odplivl si obchodník. „Bůh vás ztrestá!“

Argam se jen ironicky ušklíbl a otočil se zády. Jeho už bůh potrestal a proklel. Berkudiho zlost chápal, pramenila ze zoufalství. Bylo mu obchodníka trochu líto, na druhou nechápal, proč by mu měl zrovna on pomáhat. A proč byl vůbec obchodník přesvědčený, že mu Argam může pomoci?

„Kolik zlatých chceš? Padesát? Osmdesát? Sto?“ ozval se Berkudi potichu, smířlivě, zoufale, když si všiml, že Argam se chystá k odchodu.

Trpaslík se zarazil. Ani padesát nebyla zrovna malá částka a sto zlatých už bylo velmi lákavých. Jeho prokletím bylo lovit netvory, ale z něčeho žít musel. Jen velmi zřídka někdo vypsal odměnu na konkrétní stvůru.

„Takže ho jde zachránit!“ vykřikl Berkudi obviňujícím tónem, když se Argam zastavil.

Trpaslík zabručel a otočil se. „Jo, malá šance tu je,“ potvrdil a díval se mu přitom Berkudimu do očí vlhkých jako ranní tráva.

„Tak proč mu nechceš pomoci!“ zavzlykal zoufale Berkudi.

„Ty snad chceš, aby se z tvýho kluka stalo tohle monstrum?“ odsekl trpaslík a mávnul rukou k nejbližší mrtvole ghúla.

Na Berkudiho ta slova těžce dolehla, ale odhodlání z jeho očí nevyrchalo. „Pokud je tu šance, jakkoliv malá, udělám pro to cokoliv!“ řekl odhodlaně obchodník.

Trpaslíkovi se líbila obchodníková rozhodnost. Zdál se mu ale až příliš ošlehaný životem. Hlavně ta široká jizva, k takové člověk nepříjde při handrkování o cenách obilí. Něco mu na něm však nesedělo. Byl to jen pocit. Slabé mrazení v zádech. Argam to nedokázal zařadit.

„Nemůžu ti pomoci!“ řekl po chvílce důrazně – možná důrazněji, než zamýšlel.

„Proč?“ zlomil se Berkudimu hlas.

„Prostě nemůžu, i kdybych chtěl,“ zabručel trpaslík.

Muž chytil Argama za ruku. Slzy mu tekly z očí. „Prosím, trpaslíku, je to můj jediný syn. Jestli můžeš cokoliv udělat ... Prosím!“

Argam si promnul oči. Přemýšlel. Byla pravda, že šanci na záchranu Merion pořád ještě měl. Byl mladý, nákaza se šířila relativně pomalu. Zranění nebylo tak vážné jako u Firna. Ale Merion okamžitě potřeboval léčitele nebo ještě lépe mága. Jenže najít mága v zemi, kde je magie pod trestem smrti, je jako hledat trpaslíka v královské kuchyni.

Navíc, Argam byl Věčný lovec. Bůh ho za dávné hříchy potrestal a odsoudil k lovení netvorů, dokud nesplatí svůj dluh. Jakmile nějakou stvůru objevil, kletba se postarala, že její stopu nemohl ignorovat. Pokud to udělal, pomalu ho zalévala neutuchající bolest a zmocňovalo se ho šílenství kletby. Čím mocnější byl netvor, tím silněji kletba působila, pokud se jí Argam vzpíral.

Síle kletby, kterou spustil jeden uniklý ghúl, byl Argam schopný nějaký čas vzdorovat, ale už teď cítil horkost, která se mu rozlévala po páteři. Bude to bolet.

„Jaký město je nejbliž?“ zabručel Argam.

„Myrelen, necelý den cesty,“ odpověděl Berkudi a ukázal rukou směrem na vyježděnou cestu lesem.

Tolik času nemá. Pomyslel si trpaslík. Ale pak upoutala jeho pohled čtveřice koní, uvázaných za odstavenými vozy, kteří se během boje z nějakého záhadného důvodu neutrhli. *Dumbare, ty to vidíš*, pomyslel si Argam a zavrtěl hlavou. Pak se otočil k Berkudimu: „Sto zlatých,“ řekl a tvrdě se zadíval do obchodnickových očí. „Ale jen v případě, že tu někde máte přísady na zpomalení infekce, jinak to nemá smysl!“ pohrozil Argam.

„A co by to mělo být?“ zeptal se s nadějí v hlase Berkudi, zatímco opatrně položil syna do trávy.

„Nepotřebuju žádný vzácný věci, stačí vobyčejná brašna bylin.“

Obchodník rychlým krokem zamířil k jednomu z vozů. Chvíli se v něm horlivě přehraboval a nakonec seskočil z korby s malou koženkou brašničkou, kterou hodil Argamovi. „Nic víc tam není, opravdu!“ zaúpěl Berkudi.

Trpaslík nakoukl dovnitř. Bylo to opravdu zoufale malé množství bylinek. Chvíli se mračil a přehraboval v brašničce. „Máš fakt kliku, bude to snad stačit,“ zavrtěl nevěřičně hlavou Argam.

„Takže co teď?“ ptal se úzkostlivě Merionův otec.

„Musíme vokamžitě vyrazit. Vyházíme všechno z jednoho vozu. Zapřáhneš všechny čtyry koně a já se pokusím vo zázrak!“

„Všechno vyházet?“ zděsil se Berkudi.

„Jo všechno. A koně klidně ztrháš, jestli chceš svýho kluka zachránit, rozumíš?“

„Rozumím,“ odpověděl muž a hnal se ke koním.

Argam se zadíval na úplně bledého Meriona. „Dumbar ti pomáhej, chlapče, nebude to lehký.“

Během několik málo minut bylo všechno připraveno a jeden z vozů se plnou rychlostí rozjel po vyježděné prašné cestě směrem k Myrelenu. Kdesi v dálce se ozval nelidský skřek a žluté, nepřátelské oči svítící ve tmě, patřící ghúlovi, který před chvílí utekl z boje, se rozeběhly za tím strašným zvukem.

XXXXX

Walde z rodu Waldenů si opřel loket o držadlo mohutné zdobené židle, rukou si hladil bradku prokvetlou šedinami. Byl to urostlý muž s padesátkou na krku, ale stále budil dojem urostlého, silného muže, jehož honosný šlechtický oděv a zlatý řetěz starosty města na krku mu propůjčovaly auru vznešenosti.

Walde zamyšleně hleděl na srolovaný pergamen ležící na širokém stole a netvářil se vůbec vznešeně. Přestože očekával od krále odmítnutí, nemyslel si, že se nedočká žádné pomoci a že místo toho přijde ještě důsledné varování.

Město Myrelen stálo na hranici paniky. Během ani ne dvou týdnů někdo strašlivým způsobem zavraždil několik členů již tří vlivných rodin. Nejotrlejší muži z městské stráže stěží udrželi žaludeční šťávy na svém místě, když dorazili na místa činu. Všechny mrtvoly však byly nalezeny mimo město a domy mrtvých nenesly žádné známky boje. Strážní u každé z bran přísahali, že nikdo z obětí branou neprošel. Nikdo z obyvatel si ničeho nevšiml.

Walde stál na tenkém ledě. Mohl obyvatelům potvrdit, v co už stejně většina lidí věřila, že přinejmenším okolí Myreleny, ne-li samotné město, zamořili netvoři Kolapsu. Jenže jak by mohl měšťanům oznámit, že ty stvůry někdo ovládá a jejich útoky jsou cílené? Věřil by tomu vůbec někdo? Ne, tohle nebyli lidé připravení přijmout. To ani Walde nebyl ochotný přijmout.

Myrelen neměl dostatek vojáků, aby si s touto hrozbou poradil. Král válčil na severu. Většina mužů byla odvelena na frontu. A tohle nebyla práce pro obyčejné vojáky. I kdyby vypsal odměnu pro lovce netvorů, tak než někdo přijme takovou zakázku, může to trvat měsíce. Za tu dobu mohla být mrtvá dobrá polovina Myreleny.

Walde věřil, že tuhle situaci může v dohledné době vyřešit jedině mág. Porušit ale křehkou rovnováhu důvěry, kterou v něj král vložil, obcházením absolutního zákazu magie v Ashaně, to se neodvažoval. Přesto se rozhodl žádat krále o výjimku. Zdálo se mu to daleko lepší než později žádat o odpuštění. Naivně doufal, že útoky netvorů na vysoce postavené obyvatele města by v době válečného stavu mohly krále přesvědčit o naléhavosti situace. Marně.

Z přemýšlení vytrhlo Walda zatřepání na dveře.

„Vstupte,“ řekl starosta silným hlasem a narovnal se v židli.

Ve dveřích se objevil středně vysoký, upravený muž v padnoucím černém dubletu, blondatě delší vlasy měl stažené stuhou dozadu, na nose mu seděly malé brýle a v jednom podpaží svíral velkou knihu, ze které koukal husí brk. Ihned za dveřmi vysekl důkladnou poklonu.

„Ah, Ekron, jako na zavalanou,“ přivítal Walde svého komorníka s úsměvem. „Jak to dopadlo?“

„Zcela podle očekávání, můj pane,“ řekl Ekron a narovnal si brýle. „Měšťané jednohlasně zvolili svého zástupce a ten bude žádat o slyšení.“

„Nevděční hadi,“ zavrčel Walde.

„To ale teď není nejdůležitější, pane. Byl další útok netvorů!“

„Mluv pro rány boží!“ napřimil se Walde v křesle.

„Útok byl znovu mimo město, necelý den cesty. Ale tentokrát to byl přímý útok. Netvoři napadli jednu naši obchodní karavanu. Vedl ji Berkudi, pokud si správně pamatuju jméno,“ zamyslel se Ekron.

„Takže už se přestávají skrývat,“ zašeptal Walde. „Přežil někdo?“ zeptal se zoufale. Berkudiho Walde znal, nepocházel sice z Myreleny, ale v posledních letech se tu stal poměrně známý. Walde ho měl za trochu podivného, ale rozumného člověka, jehož se lidé

trochu stranili, protože se cítili nesví při pohledu na Berkudiho jizvy. Walde, jako bývalý voják, pro něj však měl pochopení i úctu. Doufal, že Berkudi přežil, nemohl si dovolit, aby po útoku netvorů zemřel další ze známých občanů Myrelenu.

„Ano, Berkudi žije, ale jeho syn právě teď ve stanu léčitelů bojuje o život. Zachránil je trpaslík.“

„Trpaslík?!“ vykulil oči překvapeně Walde. „Takže teď už se nám po Ashaně jen tak procházejí i nelidé. Co bude dál? Nasněží v poušti?! Co vůbec dělá trpaslík v Ashaně? To zapomněl na Krvavé doly? Není to tak dávno.“

„Nemám nejmenší ponětí, pane, je to čerstvá informace, dorazili před malou chvílí. Ten trpaslík byl prý nějaký podivný. Vypadal divoce a neměl vousy.“

„Trpaslík bez vousů? Evidentně by tvůj člověk měl míň chlastat, Ekron.“

„Je to pravda, můj pane,“ zapřísahal se Ekron. „Bohužel to ale není všechno, pane Walde,“ řekl posmutnělým hlasem Ekron. „S karavanou cestovali Dalbur a Gastiv, oba dva ...“

„Z rodu Onslowů, nižší šlechtici,“ dokončil za něj zdrcený Walde. To bylo přesně to, co se nemělo stát. Pohlédl na Ekrona s nadějí, že někdo z nich také přežil, ale komorník jen smutně zavrtěl hlavou. Walde se sesul do křesla.

„Králova odpověď?“ zeptal se Ekron po chvilce mlčení, když si všimnul na stole rozloženého pergamen.

„Ano. Co myslíš, že píše?“

„Zcela jistě odmítl vaši prosbu.“

„Přesný jako vždy,“ usmál se Walde, ale vzápětí zase zvažněl. „Co budeme dělat Ekron? Králova pomoc byla naše jediná naděje.“

„Co ta druhá část žádosti, pane?“ nadhodil Ekron.

„Nebud' naivní, víš, že to nemohlo projít. To ty jsi mě donutil to tam napsat. Vlastně bych tě měl potrestat. Jenom kvůli dotazu na udělení výjimky pro využití mága si žádají mou přítomnost na sněmu!“ řekl jízlivě Walde.

Ekron se pokusil zatvářít provinile. „Přišel čas najmout Třpytivé čepele?“ nadhodil vzápětí.

„Bez králových financí těžko,“ odbyl ho Walde. „Ty jejich ceny jsou nehorázné! Navíc tím bychom přiznali, že tu máme netvory.“

„To už stejně všichni vědí. A po dnešku už nebude člověka, který by tomu nevěřil,“ namítl Ekron.

„To je nejspíš pravda, ale i kdybychom sehnali finance, což není pravděpodobné, tak může trvat měsíce, než kontrakt někdo z Čepelí přijme.“

„Nikdo jiný stvůry v Ashaně nezabíjí, co chcete dělat?“ zeptal se upřímně komorník.

„Nevím,“ zabručel Walde a zabořil se rezignovaně do křesla. „Ještě nějaké zprávy?“

„Ne, to bude všechno.“

„Dobře, pošli pro toho zakrslíka, třeba bude k něčemu užitečný. A pozvi s ním i Berkudiho! Sejdu se s oběma dřív, než se všechno dozví celé město,“ přikázal Walde.

„Přijmi je do salónku a pošli za mnou Ranwala,“ zavolal ještě za odcházejícím Ekronem.

„Jak si přejete, pane,“ uklonil se naposledy Ekron a prošel dveřmi.

XXXXX

Ekron, komorník Waldeho z rodu Waldenů, teatrálně rozrazil dvoukřídlé dveře salónku. V patách za ním šel netrpělivě obchodník Berkudi a o pár kroků dál kráčel zamračený, ošívající se trpaslík.

Nevelká místnost byla osvětlena několika svícny. Na dvou stěnách visely portréty předků rodu Waldenů, které byly do jednoho falešné, neboť to byl Walde, kdo obdržel od krále nižší šlechtický titul za mimořádné zásluhy v poslední válce. Žádní předci rodu neexistovali a falešné obrazy tak sloužily jen k podpoře dojmu majestátnosti. Zbylé dvě stěny pak zakrývala bohatá knihovna.

Právě před jedním z křídel knihovny vstal z pohodlného křesla Walde a šel přivítat své hosty.

„Pánové, vítejte v Myrelelu,“ rozpráhl ruce v přátelském gestu. „Je mi upřímně líto, že vás musím přivítat v tak temných časech. Drahý Berkudi, slyšel jsem, co vás potkalo. Váš syn, jak na tom je?“

„Děkuji za vlídné přivítání, pane Walde,“ uklonil se Berkudi a stiskl Waldemu nabízenou ruku, „vrchní léčitel říkal, že má velkou šanci přežít, dnešní noc prý bude kritická, ale pokud to zvládne, má vyhráno.“

„Tak to je opravdu skvělá zpráva!“ usmál se Walde.

„Jen díky tady trpaslíkovi,“ řekl Berkudi a otočil se na trpaslíka. „Bez něj bychom já a můj syn byli dávno mrtví, to je jisté.“

„Skutečně?“ zeptal se Walde se zájmem a hleděl na trpaslíka.

Argam pouze zabručel.

„Potkat někoho tvé rasy není v dnešní době v Ashaně zrovna časté. Jak ses tu objevil, trpaslíku, mohu-li se zeptat?“ zúžil oči starosta.

Trpaslík si chtěl odplivnout, ale pak se zarazil a sám uznal, že není moudré zbytečně provokovat. Místo toho zkrřížil ruce na prsou a oplatil Waldemu pronikavý pohled. „Není to tak dávno, co bránu vašeho hlavního města zdobily hlavy mého rodu. Nejsem si jistě, proč vás pak překvapuje nepřítomnost trpaslíků,“ ušklíbl se Argam.

Walde samozřejmě věděl, jak na tom je Ashana ve vztahu s trpaslíky, ale chtěl zachovat trochu důstojnosti, i když se mu přičilo jednat s trpaslíkem.

„Můžeme přejít přímo k věci? Nemám čas se tu vybavovat,“ dodal pak podrážděně Argam, čímž všechny přítomné zaskočil.

Walde se usmál. „Skoro jsem zapomněl, s kým mám tu čest,“ odvětil ironicky. „Máš štěstí, že ani já si na etiketu příliš nepotrpím. Dlouhá léta jsem byl vojákem. Pokračujme tedy v neformální rovině. Víš, co se děje v Myrelenu?“

„Ne, ale tuším, že to má co dělat s těma krasavcema v lese.“

„Víš, co jsou zač, trpaslíku?“ zeptal se Walde.

„Jo, ghúlové, potvory Kolapsu,“ zabručel Argam okamžitě v odpověď.

Walde přemýšlivě sepjal dlaně a dal si je pod bradu. „Jak si může být obyčejný trpaslík něčím takovým tak jistý?“

„Nejsem vobyčejnej trpaslík,“ zašklebil se Argam.

„Co jsi zač?“

„Dřevorubec, nevidíš, jakou mám sekyrku?“ zavrčel Argam a poplácal válečnou sekeru, co mu visela na zádech.

Walde na něho chvilku hleděl v rozpacích. Vážně si z něj ten trpaslík dělal legraci?

„Ech, evidentně bych s tím měl prosekat ty vaše tupý dubový palice,“ zavrtěl hlavou Argam. „Sem lovec netvorů, co jinýho bych byl? Kolik znáš lidí, co věděj, co je ghúl a jak ho sejmout?“

Walde se ušklíbl. Nesnášel trpaslíky. „Jsi ze Třpytivých čepelí co?“

„Z tý bandy amatérů?“ zasmál se trpaslík. „To ani náhodou. Ty neulověj ani medvěda v pasti!“

„Takže ghúlové. Hmm, to by mohlo odpovídat obětem,“ zauvažoval nahlas Walde, aby se konečně někam dostali, nehodlal tu být s tím trpaslíkem o nic déle, než bylo nutné.

„Vobětem?“ zeptal se Argam.

„Ano. Naše město již řadu dní trápí útoky netvorů. Významní občané města jsou vražděni dost drsným způsobem. Dle svědků však žádná z obětí neopustila město, přesto

byly jejich roztrhané mrtvoly nalezeny daleko za hradbami. Jelikož se jednalo o významné osoby, jsem si jistý, že by si někdo všimnul, pokud by město opouštěli.“

„Pokud ho nechtěli vopustit nenápadně,“ namítl Argam.

„Také jsem si to myslel,“ pokýval hlavou Walde a změnil polohu v křesle. „Prověřil jsem všechny možné okolnosti, ale nic nenasvědčuje tomu, že by byl někdo z nich zapletený v nějaké, nebudu si lhát do kapsy, až tak velké nepravosti, že by se musel strachovat o svůj život. Natož pak, aby jich bylo tolik. Ne, trpaslíku, netvoří cíl na mé lidi na něčí příkaz. Který netvor se dokáže nenápadně pohybovat po městě a unášet lidi beze stop?“

„Žádný,“ zabručel Argam.

„A jsi si zcela jistý, trpaslíku?“

„Jo, zrovna včera sem vo tom psal knihu,“ odsekl uraženě Argam. „To, vo čem vy mluvíte, nedokáže žádný netvor,“ pokračoval trpaslík, „co vám ale můžu říct, ty potvory tam venku se nechovaly normálně, to teda ne.“

„Jak to myslíš? zarazil se Walde.

„Byli brutální, agresivní, nemilosrdní, nebylo v nich nic přirozeného, nic podobného jsem nikdy nezažil,“ vložil se do hovoru Berkudí, který doteď jen trpaslíka se starostou zamyšleně pozoroval.

„Má recht,“ pokýval hlavou Argam. „Abyste to pochopili, netvoří Kolapsu možná působěj nadpřirozeně, brutálně, ale ve skutečnosti jsou to většinou prostě jen zvířata z jiného světa, abych tak řekl. Je to složitější, ale takhle to líp pochopíte. No a jako každý zvířata, maj i tyhle nějaký vzorce chování. Není pro ně přirozený to měnit. Už vůbec ne pak ve světě, kterej je pro ně úplně cizí. Chápete?“

Všichni teď trpaslíka pozorně poslouchali. Nikdo z nich o něčem takovém v životě neslyšel. Pro ně byli netvoří Kolapsu prostě jen odporné vraždící stvůry.

„Ghúlové na to sice vypadaj, ale nejsou to lovci. Navopak, jsou to docela srabi a hlavně mrchožrouti. Nepronásledujou kořist. A tyhle potvory na vás byly nadřzený už vod Starýho brodu,“ obrátil se trpaslík na Berkudiho, „a pokud si dobře vybavuju, tak z vás ani kořist cejtít nemohly. Ghúlové totiž dokážou vycejtít krev na míle daleko, ale jen mrtvou krev, krev prosycenou rozkladem. A jak už jsem říkal, neútočej, pokud neohrozíte jejich hnízdiště. Jsou to zbabělý stvůry. Nic z toho se v tom lese nestalo. Tyhle potvory něco hnalo, něco vovládalo, to vám říkám.“

„Někdo stojí za těmi útoky,“ řekl Berkudí a podíval se na starostu.

„Ano, tím se to osvětluje,“ přitakal Walde. „Někdo musí pracovat uvnitř města a stvůry pak jen slouží k černé práci a odstrašujícímu způsobu smrti.“

„To vám trvalo dlouho. Na to jste mohli přijít dávno, i beze mě,“ ušklíbl se Argam. „Najděte, co ty voběti spojuje, zavřete podezřelý, a když se útoky přestanou vopakovat, zmáčkete, kdo z nich to byl. Jednoduchý jak facka goblinovi. Teď když mě laskavě vomluvíte, já fakt musím jít,“ Argam se ošíval. Příliš dlouho vzdoroval kletbě. Polévala ho horkost a ze zad začínala vystřelovat bolest. Už se chtěl otočit, když ho Walde kývnutím a nataženou rukou zastavil.

Walde si pohrával s myšlenkou nechat trpaslíka jít. Vřela v něm krev, když s ním musel jednat a trpaslík si toho nejspíš všimnul a bavilo ho provokovat. Ale trpaslík – lovec netvorů, to byl krutý vtip bohů, poslat ho sem zrovna teď. Ale byla to možná taky jediná odpověď na všechny problémy. Další přijít nemusí.

„Zadrž,“ ozval se rezignovaně Walde, „to jsme samozřejmě udělali. Ne, že by je spojovalo příliš, ale několik lidí jsme dali sice ne úplně pod zámek, nemůžeme si dovolit vyvolat paniku, ale pod důkladný dozor. Útoky ustaly, na pár dní. Ale dnešní útok zas všechno mění a jsme zpátky na začátku.“

„Tak co po mně chcete?“ vyštěkl Argam a vzápětí zkřivil obličej bolestí a předklonil se. Kletba si vybírala svou daň za neposlušnost.

Nikdo mu nenabídl pomocnou ruku. Walde se znatelně odtáhl, jako by trpaslík trpěl nějakou chorobou, a Berkudí koukal do země.

„Jsi v pořádku, trpaslíku?“ zeptal se Walde ze slušnosti.

Argam se několikrát zhluboka vydýchal. „Kolik?“ zeptal se pak prostě, když se po chvíli narovnal.

„Co tím myslíš?“ zeptal se zmateně Walde.

„Kolik zlatejch dostanu za ty potvory, který mám pro vás sejmut?“

„Ach tak, rovnou k věci,“ ušklíbl se starosta a podíval se na svého komorníka pohledem, který jasně říkal o pomoc se stanovením částky. Ekron si hladil bradu a předstíral, že přemýšlí, před obličejem pak nenápadně ukázal dva prsty. „Dvě stě zlatých, trpaslíku, to je víc než dobrá nabídka.“

„Hmm,“ zabručel překvapeně Argam, tolik peněz nečekal. Walde se zdál skutečně zoufalý. Normálně by s radostí bral i polovinu, ale tohle byl zvláštní případ. Ghúlové se nechovali přirozeně, toho už si všimnul v lese. Z toho, co se dozvěděl tady, to skutečně vypadalo, že za tím někdo stojí. Argam si ani nechtěl představovat, čemu bude muset čelit, když má myrelenský vrah na povel stvůry Kolapsu. To samozřejmě zvyšovalo cenu. Podstatně.

„Tohle není úplně vobyčejná situace. Udělám to za tisíc,“ řekl rozhodně Argam.

Ekron se překvapením rozkašlal. Trpaslík žádal obří sumu. Walde se pobaveně ušklíbl a rukou naznačil, aby se Ekron uklidnil. „Jen za tuhle drzou nabídku, bych tě měl vyhodit za košili z domu, trpaslíku. Sám víš, že to je nesmyslně přehnané.“

„Vy po mně něco chcete, mně jste ukradený,“ namítl Argam.

„Jistě, ale za tisíc zlatých bych zaplatil žold na týden polovině královského vojska, tolik zlatých snad ani není v městské pokladnici. Dobře, dám vám čtyři sta zlatých.“

„Neslyšeli jste vo nenasatnosti trpaslíků? Devět set.“

„Vy ale přece nejste obyčejný trpaslík, Argame!“ ušklíbl se Walde. *Obyčejný trpaslík to rozhodně není, spíš neobyčejný hajzl*, pomyslel si Walde. „Tak tedy pět set zlatých a k ruce jednoho z mých skvělých bojovníků.“

„Hehe,“ uchechtl se Argam. I jen stovka by byl královský plat. Potěšilo ho, že z toho vyždímal o tolik víc. „Pět set vezmu, ale žádnýho poskoka nepotřebuju.“

„Ujist'ujj tě, trpaslíku, že žádný z mých mužů není poskok. Věřím, že bude užitečný.“

„Chcete mě mít pod dohledem co,“ zamračil se Argam.

„Nejsme v situaci, ve které bych si mohl dovolit urážet tak velkorysou pomoc od někoho jako jste vy, kterou mi seslalo snad samo nebe,“ odvětil s předstíranou noblesou Walde. „Ne, trpaslíku, můj muž nebude dozorce. Na druhou stranu jistě chápeš, že jakkoliv je to nepříjemné, tvoje rasa není v Ashaně vřele vítána a snad mě chápeš, že si nemohu dovolit v této chvíli rozdmýčávat vášně uvnitř města,“ Walde mluvil pomalu, rozhodně a dal si záležet, aby Argamovi zdůraznil každé slovo.

Trpaslík žádného vojáka k ruce nepotřeboval, ale užitečný být mohl, to bylo jisté, když nikdo nevěděl, proti čemu vlastně stojí.

„Ranwale!“ křikl Walde a z vedlejší místnosti ke skupině sedících mužů napochodoval mladík v bleděmodré uniformě městské stráže. Kudrnaté hnědé vlasy mu legračně trčely zpod helmy. Nemohl mít na krku více než dvacet zim.

„Ranwale, trpaslík je lovec netvorů, budeš mu k ruce a dohlédneš, aby ho nikdo z města neobtěžoval při práci, je to jasné?“ řekl Walde, když k nim mladík připochoval.

Bylo vidět, že Ranwal ztuhnul při slově netvor, ale jinak na sobě nedal nic znát. „Ano, pane!“ poslušně zsalutoval. „Bude mi ctí,“ dodal ještě a Argam silně pochyboval, že to myslel upřímně.

Trpaslík si povzdechl, už chtěl vypadnout. Bolest způsobená kletbou se stupňovala. Za ty peníze to sice stálo, ale ani Argamovi se nechtělo trpět déle, než bylo nezbytně nutné.

„Mohu mít jednu žádost, pane Walde?“ otázal se Berkudi dřív, než se mohl starosta zvednout, aby drzého trpaslíka propustil.

„Ale jistě, drahý Berkudi, žádejte cokoliv!“ usmál se Walde.

„Jistě už víte, že se mnou cestovali mí dobří přátelé Gastiv a Dalbur.“ Waldeho tvář posmutněla, když to Berkudi připomenul. „Bohužel oba dva padli netvorům za oběť a museli jsme je nechat ležet napospas. Mohl bych vás požádat, jestli by se tam nemohli vaši muži vydat a dovést zpět alespoň jejich těla? Byl bych vám velmi vděčný.“

„Ale, Berkudi, to je přece samozřejmost!“ řekl rázně Walde. „Trpaslíku, mohl byste mé muže dovést na místo přepadení, než se vydáte na lov?“

„Jo můžu, stejně bych začal hledat stopy tam,“ zabručel Argam.

„Výtečně. Nuže,“ pokynul Walde a všichni jeho hosté se zvedli. „Děkuji jménem Myrelenu, trpaslíku, a přeji vám hodně štěstí v lovu. Berkudi, prosím vás, kdybyste ještě chvíli počkal, rád bych s vámi pohovořil mezi čtyřma očima,“ zarazil zjizveného obchodníka. Argam na Berkudiho jen kývnul a odcházel

„Pane Walde, rád bych se co nejdříve vrátil zpět ke svému synovi, nemohl byste mě doprovodit a po cestě si pohovořit?“

„Ale to to je výborný nápad, milý Berkudi. Rád vás doprovodím,“ usmál se Walde.

„Ještě poslední otázka, trpaslíku,“ zastavil trpaslíka starosta těsně přede dveřmi.

„Myslel jsem, že všichni trpaslíci nosí vousy, to není pravda?“

„Jsem prokletej. Zabil jsem patnáct dětí a upekł je nad ohněm,“ zavolal Argam a prošel dveřmi.

XXXXX

Argam zatnul zuby, když jím projela další vlna bolesti. Kdyby se svou kletbou neměl mnohaleté zkušenosti, už by se byl dávno proměnil ve skutečnou podobu Věčného lovce. Když mu bůh Dumbar ukládal tohle břímě, tenhle trest, zasáhl při tom do samotného chodu přírody. Argam – trpaslík v ten den přestal existovat, teď byl – něco trochu jiného.

Prokletí ale s sebou neslo i nějaké výhody – umožňovalo mu využívat některé vlastnosti Lovce. S využíváním schopností Věčného lovce ale musel zacházet velmi opatrně. Pokud by se nechal kletbou zcela pohltit a proměnil se v kompletního Věčného lovce, stal by se na nějaký čas prakticky zvířetem – dokonalým Lovcem, nemyslicí bytostí stvořenou za jediným účelem, zbavit svět netvorů.

Pokaždé, když se však Argam proměnil v kompletního Lovce, vyžádala si proměna část trpaslíkovy duše. S každou proměnou Argam přicházel o vzpomínky, o emoce, o vůli. Pokud nebude kletba sejmuta včas, jednoho dne pohltí Věčný lovec Argamovu duši navždy

a trpaslík nikdy nedojde odpočinku v Dumbarových hodovních síních. Čekal by ho osud horší než smrt.

Argam klečel v trávě v místech, kde naposledy zahlédl prchajícího ghúla. Kus od něj čtveřice Waldeho mužů nakládala na vůz evidentně důležité mrtvoly. Ranwal stojící vedle trpaslíka se s děsem, ale zároveň odhodláním v zelených očích rozhlížel po nedávném bojišti.

„Zjistil jste něco, pane trpaslíku?“ zeptal se mladík po chvilce netrpělivého postávání.

Blížilo se poledne. Slunce stálo vysoko na obloze a stopy tak měly být dobře čitelné, jenže Argam pořád stopu ne a ne zachytit. Potichu zaklel. Že bych stárnul? Říkal si v duchu. Možná se prostě jen příliš spoléhám na Lovce. Nechtěl sáhnout po prokletých schopnostech, ne tak brzo. Chvilku mu trvalo, než si uvědomil, že na něj mladý strážce promluvil.

„Nespěchej na mě, mladej. A říkal jsem ti to už po cestě. Nejsem tvůj nadřízený, tak mě tak nevoslovuj.“ S těmito slovy se trpaslík natočil tak, aby na něj Ranwal neviděl. Zaseptal několik slov v řeči, které nikdo nemohl rozumět, zavřel oči a sáhl do svého nitra pro trochu Lovcovy síly.

Argam otevřel oči. Duhovky se mu naplnily nepřirozenou karmínovou barvou. Svět se ponořil do ticha, ale hluky zároveň zesílily. Jeho oči teď viděly v odstínech šedé a stopy se zřetelnými obrysy samy vystupovaly z povrchu země. Sáhl jen po trošce síly Věčného lovce, takže změna nebyla zas tak dramatická, přesto dokázal rychle rozeznat, že stojí na špatném místě a stopy ghúla začínají až o kousek dál. Jakmile si byl jistý, že stopu už neztratí, pustil spojení s Lovcem a svět se vrátil zpět do normálu.

Zalil ho pocit úlevy. Byl na stopě. Bolest způsobená kletbou již nebude zesilovat, naopak bude slábnout, jak se bude ke kořisti přibližovat.

Argam energicky vyskočil na nohy. „Tak jdem. Drž krok, chlapče.“

„Našel jsi stopu, trpaslíku?“

„Ne, prostě už mě nebaví sedět na zemi,“ ušklíbl se trpaslík a vykročil směrem mezi stromy.

„A já už chtěl opékat husičku,“ zanaříkal teatrálně Ranwal a vykročil za trpaslíkem, který se kupodivu nahlas zasmál.

Dvojice se prodírala lesem a sledovala teď už celkem zřetelnou stopu uniklého ghúla. Čas od času zahlédli hlubokou rýhu v měkké lesní půdě, to když netvor z nějakého důvodu prudce změnil směr.

„Mladej,“ zahučel znenadání trpaslík, „proč poslal Walde zrovna tebe?“

Ranwal pokrčil rameny. „Netuším, možná mi prostě věří?“

„Bojoval jsi někdy s netvorama?“

„Ne, nikdy jsem žádného neviděl,“ odpověděl Ranwal, ale v jeho hlase Argam rozeznal náznak zlosti, možná odhodlání a to ho zaujalo.

„A bojoval jsi vůbec někdy s někým vo život?“

Mladý strážce se na chvíli zamyslel a pak zavrtěl hlavou.

„Hmm, to jsem si myslel.“

„Jestli máš strach o moje schopnosti, trpaslíku, tak nemusíš. Umím se o sebe postarat. Byl jsem nejlepší bojovník v akademii.“

Argam se rozesmál. „No to jsi mohl bejt, to jo. Ale je ti to úplně k prdu, mladej. Vzít život, to je něco úplně jinýho, to tě nikdo nenaučí,“ řekl Argam a podíval se na Ranwala, který ho mlčky pozoroval. Oba v tu chvíli asi pomysleli na krvavou válku Ashaňanů s trpaslíky několik let zpět.

„A to nemluvim vo tom, že lovíme netvory,“ pokračoval po malé pauze Argam. „Netvor se proti tobě nepostaví a nevytáhne meč. Netvor se tě pokusí roztrhat, nejlíp dřív, než si ho vůbec všimneš. Na to tě, mladej, žádnéj trénink nepřipraví,“ poučoval ho dál Argam. „Chci tím jenom říct, že není vostuda, když zdrhneš před netvorem.“

Ranwal se zastavil: „Nebudu utíkat, trpaslíku,“ pravil rozhodně, „at' si je netvor, jaký chce, já se mu postavím!“ Trpaslík věřil, že to Ranwal myslí upřímně, ale nemohl si pomoci, aby se neušklíbl té mladické naivitě a černobílému vnímání světa. Byl si jistý, že by okamžitě vzal nohy na ramena, kdyby jen z dálky zahlédl Atropala.

„Co víš vo tom starostovi?“ zeptal se místo toho.

„No nijak moc. Proč to chceš vědět?“

„Zajímá mě, pro koho pracuju,“ odbyl ho trpaslík.

Ranwal pokrčil rameny: „Pochází odsud z Myreleny, z obyčejné rodiny. Většinu života ale strávil v králově vojsku. Po poslední válce s Karaganem ho král vyznamenal a udělil mu nižší titul. Vrátil se do Myreleny jako hrdina, a protože tehdejší starosta zrovna končil, zvolili ho na jeho místo. To bylo před čtyřmi lety, to už jsem byl v akademii. Přijde mi, že město řídí dobře.“

„Hmm, ale furt nechápu, proč pošle tebe, mlíčňáka, na lov netvorů, nedává mi to smysl,“ zabručel Argam.

„Možná,“ povzdechl si Ranwal, „možná ví, že se chci pomstít.“

„Pomstít?“ To Argama zaujalo.

„Před patnácti lety se otevřela Trhlina a mnoho Myrelenských vojáků padlo za obět', mezi nimi i můj otec. Byli to hrdinové, kteří se neváhali postavit neznámému nepříteli

a uzavřít Trhlinu. Všechny nás zachránili. A já se pomstím každému netvorovi, kterého potkám. Jsou urážkou památky mého otce a spousty dalších!“ vykřikl odhodlaně Ranwal.

„Fajn, ale nech mi taky nějakýho,“ zasmál se Argam a přidal do kroku. Nechtěl to mladíkovi říkat, ale vojáci určitě Trhlinu neuzavřeli. Zabít nějaké netvory, možná, ale určitě ne v okolí Trhliny, která by jim dávala sílu z jejich světa. Bylo to velmi podezřelé.

Argam s Ranwalem narazili na prašnou lesní cestu. Stopy ghúla ji kopírovaly. Netvor běžel nejrychlejší cestou za svým cílem. Argam si teď už byl jistý, že ghúl je vede za tím, kdo stvůry ovládá a trpaslík se jen v duchu modlil, aby v tom znovu nebyla Trhlina.

Sledovali stopy ghúla ještě asi hodinu. V jeden moment se trpaslík zarazil, měl pocit, jako by prošel pavučinou, instinktivně si chtěl setřít pavučinu z obličeje, ale nic nenahmátl. Podíval na Ranwala, ale nezdálo se mu, že by jeho společník cítil něco podobného. Trpaslík tak jen zavrtěl hlavou a pokračoval v cestě.

Les před nimi začal řídnout. Za mírným pahorkem se objevila rozlehlá paseka, které dominovala zřícená kamenná stavba.

Ranwal se zachvěl, když to uviděl. „To je ono! To je to místo, před patnácti lety,“ řekl se zatajeným dechem.

„Víš to jistě?“

„Ne, vím jen, že to mělo být u nějaké věže. Tohle přece mohla být věž ne? Ale je to ono, určitě, cítím to. Ty snad ne?“

„Jo, rozhodně něco cejtím,“ přitakal trpaslík.

Ranwal se už chtěl rozeběhnout směrem k bývalé věži, když ho Argam chytnul za ruku a strhnul zpátky. „Zbláznil ses?“ vyčetl mu. „Jestli jsi zapomněl, furt tu je nejmíň jeden netvor.“

Ranwal se na Argama zamračil, ale sám musel uznat, že jednal zbrkle. „Co navrhuješ?“ zeptal se tak úsečně.

„Zjistím, co všechno se tu skреjvá,“ řekl Argam tajemně a kleknul.

„Co tím myslíš?“

„Mladej, chci, abys mě pozorně poslouchal! S tím prokletím jsem si nedělal srandu. Můj bůh mě vážně proklel. Mám díky tomu určitý, no řekněme, schopnosti.“ Nechtěl Ranwala vyděsit, ale chápal, že pro člověka, který se nikdy nesetkal s něčím nadpřirozeným, mohlo být i použití Lovcových schopností hrůzným zážitkem.

„Cože?“ zachvěl se mladík a poodstoupil od trpaslíka.

„Prostě můžu dělat divný věci. Nejlíp to asi přirovnáš k magii, ale není to přesný.“

Magii? Ranwal se zděsil. Vtloukali do něj, že magie je největší nepřítel všech lidí. Přináší jen bolest a utrpení a její uživatelé jsou urážkou všech bohů a mají být na místě potrestáni. Magie je zlá. To byl zákon. A Ranwal tomu, díky Kolapsu, neměl jediný důvod nevěřit.

Mladý strážce zůstal stát jako opařený, v mysli se mu mísily představy o zlé magii s obličejem Argama. Představoval si, jak z trpaslíka šlehají ohně a jak Argam pálí jeho milované město a hrdelně se přitom otřásá démonickým smíchem.

„Chlapče, chceš pomoci svému městu? Chceš, aby byl tvůj votec na tebe hrdej? Chceš svět zbavit netvora?“

Ranwal zamrkal překvapením. Trpaslíkovy otázky ho vrátily zpět zem. Viděl před sebou Argamův bezvousý obličej, jak na něj ustaraně hledí. Obyčejný, vrásčitý, trpasličí obličej, žádný obraz ohnivého démona.

„Poslouchej, chlapče,“ řekl trpaslík měkce, „chci, abys věděl, že jsem to furt já, nikdo jiný, jenom já, rozumíš?“

„Nerozumím,“ řekl potichu mladík a dál hleděl na trpaslíka se strachem v očích.

„To je jedno, prostě nic nedělej!“ řekl mu Argam a zavřel oči.

Přemýšlel, jestli to má udělat, Ranwala si docela oblíbil za tu chvíli a nechtěl mu způsobit šok. Na druhou stranu, lovili přece netvory. Trpaslík nemohl doufat, že by to zvládl zcela bez pomoci Lovce. Jestli mladík uteče, tak možná jediné dobře, koneckonců k lovu ho nepotřeboval.

Na jazyk se mu drala nesrozumitelná slova. Vyřknul je a sáhl po plném doušku síly Věčného lovce. Ranwal odskočil a pak zůstal stát v němém úžasu a sledoval trpaslíka.

Na vyholených stranách trpaslíkovy lebky se objevily černé, spirálovité runy. Pruh vlasů táhnoucí se středem hlavy se prodloužil a zbarvil do karmínové červené. Vypadalo to, jako by pruh vlasů hořel červeným plamenem.

Trpaslík otevřel oči, které mu svítily karmínovým světlem. Zdálo se, že nevnímá svět kolem sebe. Jeho mysl se rozšířila a obsáhla celou paseku s rozpadlou věží. Naladil se na smysly Lovce. Tu zahlédl sviště, jak skočil do své nory. Tam zas slyšel kmitání křídel vážek nad tůní, která byla tak daleko, že ani nebyla vidět. Cítil pach rozkládajícího se zajíce kdesi v trávě. Slyšel funět divoké prase mezi stromy. Ale hlavně cítil nepřírozenou přítomnost ghúla, když se s Lovcovým smyslem přiblížil k rozpadlé věži. Ne jednoho ghúla, byli tam minimálně tři. Pokusil se přiblížit až do věže, ale něco ho s nečekanou silou odrazilo. Překvapený trpaslík téměř vypadl z koncentrace a ztratil pouto s Lovcem, na poslední chvíli se mu podařilo to ustát a spojení udržel.

Ještě jednou, pomalinku se pokusil přiblížit Lovcovým smyslem až do věže. Znovu však narazil na neviditelnou bariéru, která ho odrážela pryč. Třikrát se pokusil bariérou projít, ale ani jednou se mu to nepodařilo. Možná, kdyby se proměnil ve Věčného lovce, tak by dokázal bariéru prorazit, ale nechat se plně pohltit kletbou za něco takového rozhodně nestálo. Pustil proto spojení s Lovcem a jeho smysly se pomalu vrátily do vlastního těla.

Argam otevřel oči, několikrát zamrkal a zhluboka se nadechl. Ranwal jen naprázdno polknul, když se na něj Argam usmál. „Tak hrozný to nebylo ne?“ Byl ve spojení s Lovcem jen pár vteřin.

Z mladíka opadnul prvotní šok. Byla to děsivá proměna, ale Ranwal si rychle uvědomil, že šel lovit netvory Kolapsu. Kdyby ho mělo ochromit tohle, jak by chtěl pomstít otce? Trpaslík vypadal přátelsky, choval se přátelsky, o trpaslících mu také vyprávěli, jaké to jsou zlé, odporné bytosti. Nebyla to pravda. „Co jsi udělal?“ osmělil se po chvílce, co zíral na trpaslíka.

„Prohledal jsem věž a okolí.“

„Jak?“

„Ech, mladej, to je trochu těžký na vysvětlení. Prostě hlavou. To není důležité. Jsou tam minimálně tři potvory. Ale pak tam je ještě něco dalšího.“

„Co tam je?“ zeptal se nedůvěřivě Ranwal.

„Nemám tušení, je možný, že to je ten, koho hledáme. Dokázal mě vodrazit, když jsem se snažil prohlídnout tu věž. Určitě má nějaký schopnosti.“

„Takže co uděláme, Argame?“ zeptal se nezvykle klidným hlasem mladý strážce.

„To je jednoduchý, já půjdu dovnitř a ty zůstaneš tady!“

„Ne, to teda ne!“ vykřikl Ranwal. „Jdu s tebou!“

„Chlapče, málem ses posral, jen když jsem se rozhlídnul po okolí. V té věži je pravděpodobně stvůra, kterou sis nedokázal představit v těch nejstrašnějších nočních můrách. Akorát mi budeš překážet.“

„Prostě jdu s tebou!“ ukončil rozhodně Ranwal. „Navíc, nejsi můj nadřízený a nemám tě tak brát,“ ušklíbl se na trpaslíka.

„Dobře, jak chceš,“ zabručel Argam, „ale nebudu tě za každou cenu zachraňovat!“

„S tím počítám. Jdeme!“ pobídl ho mladý strážce.

„Dumbar nás chraň,“ zavrtěl hlavou Argam a strhnul ze zad obouruční válečnou sekeru.

Blížili se pomalým krokem a připravenými zbraněmi k rozpadlé věži. Na každém kroku očekávali útok netvorů. Bylo podivné ticho. Nad pasekou ležela tíživá přítomnost něčeho jiného, něčeho zlého, ale jinak bylo nepřírozené ticho.

Argam s Ranwalem dorazili až k rozpadlé zdi věže a opřeli se o ni zády. Využili zdi jako štítu a pomalu se sunuli po jejím obvodu až k místu, kde ve zdi zela velká díra a dalo se nahlédnout dovnitř.

Trpaslík opatrně vykrouknul zpoza rohu a změřil si vnitřek rozpadlé věže. Jediné, co spatřil, bylo prázdné malé prostranství. Jestli se tu někdy nacházelo něco cenného, tak to už odsud dávno někdo odstěhoval i se vším, co cenné nebylo. Kromě suti a kamení neviděl Argam nic živého. U protilehlé zdi, ve které jako jediné nebyly díry, stálo schodiště vedoucí směrem dolů, do tmy. Argam i bez spojení s Lovcem cítil přítomnost čirého zla.

„Připravenej?“ otočil se na Ranwala, který pomalu přikývl. „Nejspíš využiju trochu svého prokletí, tak se nelekni,“ upozornil ho Argam. S těmi slovy se odlepil od zdi a se sekerou v ruce vstoupil do věže. Ranwal ho s taseným mečem a připraveným štítem mlčky následoval.

Došli až do poloviny prostranství a stále se nic nedělo. Pak však najednou ztěžkl vzduch, že se sotva dalo dýchat. Neviditelná síla se postavila Argamovi s Ranwalem do cesty a zatlačila je do kolen. Vzduch byl prosycen hnílobou. Z temnoty pod věží se ozývalo podivné klapání s šustěním látky. Trvalo to jen chvíli, než se nad schody objevila nejděsivější bytost, jakou si kdy Ranwal dokázal představit.

Netvor byl vysoký, vyšší než mladík s trpaslíkem dohromady. Stál vzpřímeně a stavbou těla vzdáleně připomínal člověka. Na sobě měl široké červené roucho, které bylo na mnoha místech potřhané, ale tím podobnost končila. Dlouhé kostěné ruce zakončovaly nepřírozeně dlouhé prsty, vypadající spíše jako ostré drápy, v jedné z kostěných rukou však svíral podivnou stříbřitou hůl s tenkým ostřím na jednom konci. Půlku obličeje mu zakrývala zlatá maska, ta druhá půlka byla jen vybělená kostra s pozůstatky masa. V očním důlku kostlivé půlky obličeje mu plál tyrkysový plamen.

„Do hajzlu,“ zaklel nahlas trpaslík.

„Co – to – sakra - je?“ křičel Ranwal.

„Kostěj! Nedívej se mu do očí! Může tě vochromit,“ stačil jen křiknout Argam.

Netvor zvednul nepřírozeně dlouhé kostěné ruce k nebi a vydal táhlé, dlouhé hrdelní zavrčení.

Z temnoty se hladově vyřítili tři ghúlové a okamžitě se vrhli na oba společníky. Argam se vyhnul skoku prvního z nich a ohnal se po něm sekerou. Zasáhl ghúla do zad, ale ten se

stihl včas prohnout a úder ho tak jen srazil se zavytím ke zdi. Zbylí dva ghúlové zaútočili na Ranwala. Argam využil vteřiny po útoku první netvora a sáhl pro sílu Lovce. Oči mu karmínově zaplály a upoutal tím kostějovu pozornost.

Ranwal byl v prvním okamžiku zcela pohlcený děsem, a proto zareagoval až v poslední chvíli zcela instinktivně. Ostrou útočí tlamu prvního z ghúlů odrazil štítem, tu druhou srazil mečem. Ghúl, který dostal štítem po hlavě, se zdál chvilku otřesený, ale toho druhého rána mečem spíš rozzuřila. Využil šlachovitých zadních nohou, aby se rychle odrazil a zaútočil tentokrát drápy po Ranwalově boku. Mladý strážce ale ukázal, že skutečně měl dobrý výcvik. Strach nahradilo pevné odhodlání.

Udělal rychlý půlkrok stranou a další útok drápy srazil hranou štítu do strany. Zároveň prudce bodnul mečem vpřed. Hrot proklál netvorovo hrdlo a vyšel ven zadní stranou lebky. Kamennou podlahu zkropila černá ghúli krev.

Ghúl udeřený štítem se mezitím stihl vzpamatovat a sekl po Ranwalových nechráněných zádech. Mladý strážce neměl šanci tak rychlý útok vykrýt, ale v tu chvíli se kolem něj obtočil trpaslík a sekerou přesekl obě smrtící tlapy. Netvor zavyl a praštil sebou o podlahu. Argam dokončil otočku a švihnul horizontálně sekerou zpět. Sekera čistě oddělila zvedajícimu se netvorovi hlavu od těla.

Věž naplnil temný skřípavý hlas. Kostěj odříkal několik slov v neznámém jazyce a z jeho natažené ruky vystřelilo na trpaslíka několik ostrých kusů ledu. „Argame!“ zakřičel Ranwal, který si všimnul, kam kostěj míří. Jen díky instinktům Lovce dokázal trpaslík včas zareagovat a skočit k zemi. Stejně ho jeden z úlomků bolestivě trefil do ramene a zanechal po sobě krvavý šrám. Poslední z ghúlů, kterého předtím srazil stranou, po něm ihned vystartoval a pokusil se ležícimu trpaslíkovi prokousnout hrdlo. Argam na poslední chvíli zastavil zubatou tlamu topůrkem sekery. Ghúl se teď nad ním skláněl a zuřivě na něj dorážel.

To už ale stihl přiskočit Ranwal a jedním rychlým úderem srazil ghúlovi hlavu. Argama zalila sprcha černé krve.

Ranwal stihl mrknout na trpaslíka, než ho neviditelná síla zvedla do vzduchu a mrštila s ním o stěnu jako s hadrovou panenkou. Ranwal dopadl na podlahu a zůstal bezvládně ležet.

Argam zařval zlostí. Energicky vyskočil ze země a nechal se naplnit větší Lovcovou silou. Vlasy a oči mu ohnivě zaplály. S výkřikem: „Dumbare!“ se vrhnul proti kostějovi. Netvor dokázal svou zvláštní holí odrážet všechny útoky. Na to jak byl obrovský, byl velmi mrštný a nezvykle dobře bojoval. Argam začínal tušit, že bude muset sáhnout po plné síle Věčného lovce, aby dokázal kostěje porazit, a možná ani to nebude stačit.

V tu chvíli uviděl skulinu v netvorově obraně. Předstíral útok doleva, ale místo toho udělal otočku a setrvačností z otočky zaútočil sekerou na pravý bok. A minul. Byl to naopak netvor, který předstíral odkrytou obranu a nalákal trpaslíka k útoku. Válečná sekera zazvonila o podivnou hůl. Kostěj se pohnul nepřírozeně rychle, volnou rukou máchnul proti odkrytému trpaslíkovi a zaryl mu ostré kostěné drápy hluboko do levého boku. Trpaslík vyčerpaně klesnul na kolena. Z rány mu prýštila krev.

Kostěj znovu hrdelně zařval a dlouhými prsty, ze kterých odkapávala rudá, horká krev sevřel hůl s ostřím na konci. Stál nad krvácejícím trpaslíkem a chystal se mu zasadit smrtící úder. Argam se zadíval do tyrkysového plamene v očním důlku netvora. Jeho vlastní světlo pohaslo, ztratil spojení s Lovcem. Nemohl se pohnout. Očekával konec každým okamžikem. Kostěj se napřáhl a trpaslík zavřel oči, poprvé po velmi dlouhé době ho polil strach. Když zemře předtím, než se vysvobodí z kletby, tak Argam nikdy nedojde do síní svých předků.

Slyšel, jak hůl zasvištěla vzduchem. Ale trpaslík necítil, že by ho hůl probodla, necítil, že by se po něm natahovala smrt. Po pár vteřinách se odvážil otevřít oči.

Hrot kostějovy hole se zastavil jen pár milimetrů od Argamovy hrudi. Tyrkysový oheň v kostějově lebce nadále plápolal, ale netvor se podivně chvěl.

„Zvláštní pocit, držet lidský život prakticky na dlani ruky,“ ozval se jim za zády mužský hlas, který Argam poznával. „Není to tak dávno, co jsme byli v podobné pozici, a já tě prosil o život svého syna. Nebudeš také prosit, trpaslíku?“

Muž je pomalým krokem obešel a postavil se vedle kostěje. Byl to Berkudi. Ale táhl s sebou ještě jednoho muže, kterého Argam nepoznával. Muž měl svázané ruce a v ústech roubík.

„Zrovna jsem tady našemu příteli říkal, jak je to skvělé, že ses objevil zrovna v Myrelenu, trpaslíku. Jistě, musel jsem všechno hodně uspišit, ale zachránil jsi mého syna, za což ti jsem stále neskonale vděčný, a teď je tu konečně velké finále. Pojdme to společně ukončit!“ rozpřáhl Berkudi ruce.

Potlučený, krvácející Ranwal se po zemi došoural k Argamovi.

„Doufal jsem, že to přežiješ, chlapče,“ řekl Berkudi a díval se na Ranwala, „byla by škoda, kdybys přišel o tu sladkou pomstu na konci.“

Argam s Ranwalem šokovaně poslouchali ten monolog, neschopni slova.

„Ach, úplně bych zapomněl, vy ho nemůžete poznat, omlouvám se, moje chyba, hned to napravím,“ řekl Berkudi a přistoupil k druhému muži, který se vedle něj klátíl s bezduchým výrazem ve tváři. „Jinak bych ho z města nepozorovaně nedostal,“ řekl Berkudi skoro omluvně. „Obyčejně to dělal kostěj, ale ten teď nebyl jaksi k dispozici.“

Udělal před obličejem neznámého muže pohyb rukou, jako by strhával masku. Z obličeje muže se vznesl obláček modrého prachu, který se ve vzduchu zatřpytil a rozplynul. Teď už ho Argam s Ranwalem bezpečně poznali. Muž, kterého držel Berkudi v zajetí, byl Walde.

Modrý oblak, který maskoval totožnost, odvál z Waldeho i nepřítomnou malátnost. Vypadalo to, že Walde už je nyní zcela při smyslech, protože vytréštil doširoka oči při pohledu na kostěje a dal se okamžitě na zoufalý útěk.

„Ale no tak, vážně?“ zeptal se zklamaným tónem Berkudi. Udělal rychlé gesto rukou. Kostěj zformoval v natažené dlani ledový šíp, kterým silou vůle prostřelil prchajícímu Waldemu pravé stehno.

Ozval se tupý náraz, jak sebou tělo praštilo o kamennou zem. I přes roubík v ústech nešťastného muže byl slyšet přidušený křik plný bolesti.

„Život je plný překvapení, že trpaslíku?“ zasmál se Walde. „Stojíš tváří v tvář netvorovi, jednomu z mnoha a mnoha, které jsi ve svém dlouhém životě potkal, nemám pravdu? Jenže teď je situace obráceně, klečíš před netvorem v kaluži vlastní krve a doufáš v jeho milosrdenství. Jak ironické!“ zasmál se Berkudi.

„Jaký je to pocit?“ zašeptal. „Povídej, trpaslíku! Slitoval ses někdy? Nikdy, já vím, to ta kletba, otravná, že? Věčný lovec. Musím říct, že to nezní špatně. Ale za jakou cenu?“

„Ušetři mě těchlech keců,“ vyplivl Argam trochu krve, „a řekni mi, co po mně chceš!“ Argam nemohl skrýt překvapení, že Berkudi věděl, kdo trpaslík skutečně je, protože mu svou identitu nikdy neprozradil.

„Vůbec nic po tobě nechci. Promiň mi to melodramatično, ale chci si to na konci trochu užít. Právě naopak, Argame. Zachránil jsi mého syna a teď i zachrániš celé město, protože zbavíš Myrelen netvorů. Zasloužíš odměnu a já ti ji dám. Ale má to svou podmínku.“

Trpaslík v duchu proklínal den, kdy vstoupil do Ashany. Zkrvavený bok ho příšerně pálil. Před ním stál kostěj připravený ho kdykoliv zabít, na povel muže, o kterém si myslel, že je obchodník a milující otec, a on zatím ovládal vraždící stvůry. Někde za zády mu skučel přidušenou bolestí starosta města a vedle něj krvácel mladík, kterého si celkem oblíbil a který chtěl jen uctít svého otce a pomoci lidem. Horší den snad od svého prokletí nepamatoval.

„Vymáčkni se!“ zavrčel Argam výhružně.

„Jo, řekni už konečně, co to má znamenat!“ přidal se Ranwal slabým hlasem.

Berkudi se zhluboka nadechl, pak zavrtěl hlavou. „Dobře, jak chcete. Můj návrh je pro vás oba. Chlapče, vezmi si zbraň a zabij Waldeho!“ řekl to tak nenuceně, že Ranwalovi i Argamovi přešel mráz po zádech.

„Trpaslíku,“ pokračoval Berkudi, „tady je pět set zlatých,“ řekl a vytáhl měšec z vnitřní kapsy kabátu. „Zabij kostěje, nebude se bránit, vezmi si peníze, zmiz z téhle země a všichni budou spokojeni.“ Argam na Berkudiho vrhnul nejistý pohled. Pořád nerozuměl tomu, co se tu odehrávalo.

„Lepší nabídku nedostanete. Jistě, můžeš se, trpaslíku, pokusit Waldeho zachránit, ale proč bys riskoval jistou smrt pro někoho, kdo tě nenávidí, že ano? Walde by ti nikdy navíc nezaplatil. Jsi přece „jenom“ trpaslík. Jen co jsi odešel, domluvil si partičku svých mužů, aby tě oddělali, kdybys náhodou netvory porazil. Takový člověk je Walde,“ usmál se Berkudi a Argam se zamračil.

„Šáhni teď po zbrani, trpaslíku, a zemřeš ty, zemře Ranwal a pak samozřejmě Walde zemře také. Já myslím, že volba není těžká, co říkáš, Argame?“ usmál se křivě Berkudi.

Trpaslík se s vypjetím sil postavil na nohy. „Mám jen votázku,“ zachraptěl.

„Přirozeně,“ usmál se Berkudi. „Chceš vědět proč, že ano?“

Argam neodpověděl, ale nebylo těžké uhádnout, na co se chtěl zeptat.

„Dobře, povím vám to, třeba to oběma ještě usnadní rozhodování,“ usklíbl se Berkudi. „Před patnácti lety se poprvé objevila Trhlina. Mnoho netvorů tehdy zaplavilo kraj. Král poslal vojáky a mága, aby dostali situaci pod kontrolu. Já jsem sloužil ve vojsku. Objevili jsme Trhlinu, ale nevěděli jak ji uzavřít. Až nakonec mág přišel s šíleným plánem. Obětovali nás. Nás, obyčejné muže. Jeden člověk vydal rozkaz a stovky nás mělo zemřít. Jen tak.“

Argam se mračil, ale nic neříkal. Ranwal tiše oddechoval po jeho boku, ale i on jenom poslouchal.

„Byl jsem mezi nimi, trpaslíku. Obětovali mě. Nestačí jenom mág, Trhlinu musíš naplnit – nakrmit, abys ji zavřel,“ cedil skrz zaťaté zuby Berkudi. Výrazem ve tváři začínal připomínat šílence, když vyprávěl o svém osudu. Trhlina mě roztrhla, vidíš?“ ukázal Berkudi na jizvu, která se mu táhla přes obličej, „ta jizva nekončí tady. Ne! Táhne se přes celé tělo,“ zavrčel. „Takovou bolest si nikdo neumí představit. Měl jsem být mrtvý. Chtěl jsem být mrtvý. Ale nebyl. Něco se pokazilo. Trhlina se zavřela, ale ne úplně. Část se uzavřela... ve mně,“ rozchechtal se Berkudi.

Chvilku se smál a pak se nadechl, aby pokračoval: „Pak bolest najednou přestala a já se probudil tady uprostřed zříceniny. Uplynul rok. Mně to přišlo jako pár vteřin, ale zároveň jako století. Vrátil jsem se domů, do Ashalionu, ke své rodině. Ale po čase se všechno

změnilo. Honily mě strašlivé noční můry, budil jsem se zpoceny, byl agresivní. Bátl jsem se. Něco v mém nitru mě táhlo pryč. V jednom ze záchvatů jsem zabil svou ženu,“ zavrčel Berkudi a na chvíli se odmlčel.

„Musel jsem pryč. Sebral jsem syna a odjeli jsme daleko. Ale mě to pořád táhlo sem, tady do té věže, na tohle místo. Roky jsem odolával, ale pak to nevydržel. Objevil jsem pozůstatky Trhliny, ten mág to tehdy musel fakt podělat. Mágové vždycky všechno podělají, dobře jim tak, že po nich teď jdou. Moje přítomnost dokázala aktivovat zbytky Trhliny. Do našeho světa vstoupil kostěj a několik ghúlů. A já zjistil, že nad nimi mám plnou moc,“ Berkudimu teď úplně zářily oči nadšením, když o tom vypravoval. Argam si byl jistý, že ten muž je už napůl, ne-li zcela šílený.

„Rozhodl jsem se, že všichni zaplatí. Okusí bolest, jakou já jsem cítil, nechám je roztrhat netvory, kterým mě kdysi předhodili. Rozhodl jsem se, že zaplatí všichni ti bohatí, kteří stojí nad námi a rozhodují o našich životech!“ vykřikl Berkudi téměř v extázi, až tak ho vyprávění pohltilo. Tohle místo na něj evidentně mělo špatný vliv. Stával se nestabilní. Kostěj se otrásl.

„Jsi blázen,“ vykřikl Ranwal. „Zabíjel jsi nevinné lidi! Zabíjel jsi lidi, kteří tě znali, bavili se s tebou! Já tě měl rád, s tvým synem jsme přátelé! Zradil jsi celé město!“ křičel Ranwal.

„K čertu s městem, to já byl zrazen. Máte mi děkovat, že jsem vás zachránil od většího zla. Zabil jsem stvůry mezi vámi.“

„Ty sám jsi největší netvor!“ obvinil ho Ranwal se slzami v očích.

„Ne, ten největší netvor leží tam za vámi. To on má na svědomí nejvíc životů. To on Walde z rodu Waldenů před patnácti lety odsoudil mě a stovky dalších ke strašné smrti. Tady na tomto místě. Byl mezi nimi i tvůj otec, Ranwale. Pravý vrah tvého otce leží támhle,“ mávnul Berkudi rukou směrem k Waldemu.

Ranwal stál bez hnutí vedle Argama a z očí mu tekly slzy. Sledoval svíjejícího se Waldeho, kterému z očí také tekly slzy, ale Ranwal nebyl schopen určit, jestli z bolesti, lítosti nebo ze strachu.

„Ještě mám jednu votázku,“ zamumlal zkrvavený Argam a chytil se jednou rukou Ranwala, aby nespadol. Mladík odpoutal pohled od Walda a podepřel zraněného trpaslíka. Argam mu přitom na zátylek, nenápadně bleskurychle nakreslil vlastní krví spirálovitou runu. Druhou rukou se podepřel o sekeru, aby mohl stát rovně. „Proč jsi zaútočil na vlastního syna?“ zeptal se temným hlasem.

Berkudi se bolestivě usmál. „Po prvních útocích dal Walde důkladně střežit, co se dalo. Už to nebylo tak jednoduché, ani s pomocí kostěje, který umí ohýbat lidskou mysl. Hrál jsem svou roli obchodníka a dostal zakázku ve vedlejší městi. Neuvěřiš mému štěstí, že se mnou poslali přesně ty dva tupce, kteří byli další na seznamu mých cílů. To jsem si přece nemohl nechat ujít. Musel jsem trochu zariskovat. Všechno by šlo hladce, ghúlové mi nemohli ublížit, kdyby si jen můj hloupý syn nezačal v poslední chvíli hrát na hrdinu. Ale dost už bylo řeči. Dokončete to! Ranwale, zabij skutečného vraha svého otce! Pomsti se! Nebo to snad přenecháš trpaslíkovi – profesionálovi?“

Argam předstíral, že se mu podlomily nohy, chytil se Ranwala a přitiskl mu dlaň na zátylek, kam předtím namaloval krví runu. Oči se mu na moment červeně zaleskly.

Ranwale slyšíš mě?

Argame? Co se to děje?

Použil jsem trochu z mých schopností. Jsem ve tvé hlavě teď.

Dobře. Argame, zabijme toho šilence!

Já myslel, že, sejmeme všechny.

Waldeho ne!

Proč?

Prostě mi věř.

Fajn. Až řeknu netvor, strčíš do mě. Rozumíš?

Rozumím.

„Jo, zabiju ho,“ řekl Argam a podíval se Berkudimu do očí, „ale nejdřív ti dám jednu dobrou radu: Když vydíráš Věčnýho lovce, dej si bacha, aby ses sám nestal netvorem!“

V ten moment trpaslíkovi zaplály oči, pruh vlasů se opět proměnil v karmínový plamen a trpaslík vyletěl kupředu jak ho Ranwal navíc vši silou postrčil směrem k Berkudimu.

Kostěj sice také zareagoval bleskově, ale trpaslíkův útok byl tak nečekaný, že netvor máchnul naprázdno. Berkudiho zděšený výraz byl lék na všechnu Argamovu vytrpěnou bolest. S mocným zařváním máchl svou válečnou sekerou a oddělil Berkudimu hlavu od těla.

Kostěj vydal táhlý vrískot a pak vybuchl v milionu třpytivých střepů. Jeho svázání s materiálním světem zemřelo spolu s tím, kdo jej zde připoutal.

Trpaslík s úlevou pustil sekeru. Bylo konečně po všem. Ranwal přispěchal trpaslíka podepřít. „Díky,“ zabručel Argam. „Říkal jsem, že to prokletí není vždycky špatný,“ ušklíbl se ještě Argam.

Došli až ke svázanému Waldemu, který se stále kroutil bolestí v poutech na zemi.

„Ty už se nechceš pomstít?“ zeptal se Argam.

Ranwal se usmál: „Walde možná vydal rozkaz, ale tím otce nezabil. Kdyby ho nevydal on, vydal by jej někdo jiný. Navíc se k tomu už přiznal před patnácti lety. To on mi zaplatit veškerý výcvik a přijal do stráže. Ale jestli ho chceš zabít ty, bránit ti nebudu.“

„Ne,“ zabručel trpaslík. „Dlužím ti spoustu peněz.“

„Můžeš si vzít Berkudiho zlato,“ namítl Ranwal.

Trpaslík se zahleděl na bezhlavou mrtvolu muže, který přivodil kraji tolik neštěstí, a zavrtěl hlavou: „Na tom zlatě leží až moc krve a já nemám rád, když se zlato třpytí krví.“

**Teoretická část: Analýza zobrazení postavy trpaslíka
ve vybraných literárních dílech**

1. Úvod

V této bakalářské práci se budu věnovat jednomu z fenoménů moderní fantastické literatury, a to trpaslíkům. V práci se zaměřím na komparaci zobrazení bytosti trpaslíka v severské mytologii a jeho postupné překlenutí do moderní fantastické literatury, kde si trpaslík vydobyl pozici archetypální postavy¹.

Cílem mé práce tak bude pokusit se porovnat a popsat proměnu trpaslíka z původní mytologické postavy, do archetypu, jaký dnes postava trpaslíka v moderní fantastice zaujímá. Jako stěžejní body komparace jsem zvolil severskou mytologii znázorněnou především ve starých Eddách a pro zkoumání, kam až se zobrazení trpaslíků posunulo v současnosti, jsem si vybral dílo německého autora Markuse Heitze – *Trpaslíci*, které poprvé vyšlo v Německu v roce 2003. Vybral jsem si toto dílo především z toho důvodu, že se jedná o jediné současné dílo populární fantasy literatury, které staví trpaslíky do role hlavních postav příběhu, potažmo se věnuje zobrazení celého národa – což je netypické i pro tak bohatý žánr, kterým fantasy skutečně je.

Kniha postupně přerostla v pentalogii, protože se však v této práci nebudu věnovat ději, ale pouze zkoumat autorovo pojetí trpaslíků, poslouží k tomuto účelu primárně první kniha – *Trpaslíci*.

S postavou trpaslíka se můžeme setkat prakticky ve všech evropských mytologiích. Nalezneme ji ve skandinávské neboli severogermánské, v kontinentální germánské, keltské, slovanské ale i třeba ve staré řecké mytologii. Snadno najdeme celou řadu styčných bodů, které trpaslíky napříč kulturami spojují, ale zároveň se zobrazení trpaslíků často liší jak vnějším zobrazením – vzhledem, tak i vlastnostmi.

Za podobu trpaslíka, v jaké ho zná především hrdinská fantasy² – v anglickém překladu High fantasy, což je nejrozšířenější ze současných podžánrů fantastické literatury, vděčíme hlavně profesoru J. R. R. Tolkienovi. Ač se Tolkien při tvorbě trpaslíků od severogermánského pojetí, jak se později dozvíme, částečně distancoval, přesto při tvorbě

---

¹ (z řec. Archetypos = pravzor) – v uměnovědách, literární teorii a především kritice používáno neurčitě a nejednotně ve smyslu symbolu, symbolického modelu, motivu, myšlenky, která se během historie jednotlivých uměleckých druhů neustále navrácí v téměř nezměněné podobě, aniž pozbývá emocionální působivosti, a je společná všem kulturám bez ohledu na to, zda mezi nimi existovalo prokazatelné ovlivnění. (Vlašín 1984, s. 28–29)

Archetyp = typický příklad něčeho, původní vzor něčeho, z čehož ostatní vycházejí (Definice archetypu podle Cambridge University Dictionary. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/archetype>)

² (v anglickém překladu „High fantasy“ – vysoká nebo také epická fantasy)

hrdého národa Středozeemě, vycházel právě ze staré severské mytologie. Některé skutečnosti či jména dokonce přímo přejal.

S trpaslíky pracovali ve svých dílech i další autoři, například C. S. Lewis, ale Tolkien se bezesporu proslavil nejvíce a jeho odkaz tak měl největší vliv na dnešní podobu nejen trpaslíků.

Díky Tolkienovu blízkému spojení se severskou mytologií a tomu, že se jeho svět a postavy staly předobrazem mnoha současných děl fantastické literatury, *Trpaslíky* Markuse Heitze nevyjímaje, budu v této práci na Tolkienův svět často odkazovat nebo skrze něj srovnávat.

Podklady pro svou práci pak nacházím v české i zahraniční literatuře. Velkou oporou mi v práci bude obsáhlá kniha francouzského profesora Clauda Lecouteuxe *Trpaslíci a elfové ve středověku*, stejně tak ale budu využívat bohatých zdrojů knih Heleny Kadečkové, překladů Ladislava Hegera, či doplňující knihy *Elfové, hobiti, trpaslíci a mýty*, kterou napsala Andrea Čudrnáková.

2. Trpaslíci v severské mytologii

2.1. Stručná etymologie slova trpaslík

Hned na úvod je nutné zmínit, že rozlišit, co vše v nižší mytologii³ obsahuje určitý pojem, bývá poněkud složité, protože pojmy se navzájem zaměňují nebo se jejich význam spojuje. K důsledné etymologické analýze není v práci prostor, tak tedy alespoň stručně nastíním problematiku vlivu etymologického významu slov, který má přímý vliv na interpretaci mytologických pojmů.

Naznačení problému, o kterém hovořím, nalezneme v knize *Trpaslíci a elfové ve středověku* od Clauda Lecouteuxe: „V celé germánské mytologii je trpaslík označován slovem *zwerch*, staroseversky *dvergr*, ve staroangličtině *dveorg*, ale básníci, spisovatelé a duchovní tímto výrazem systematicky označovali všechny příslušníky nižší mytologie.“⁴ Z tohoto důvodu mohou být trpaslíci v některých pramenech zaměňováni s elfy ale i s obry.

Je důležité si uvědomit, že výrazy, které se pro trpaslíky ve starých kulturách užívaly, nesou určité významy, podle kterých je možné trpaslíka charakterizovat. Dnešní anglické slovo *dwarf*, pro které užíváme český ekvivalent trpaslík, vykristalizovalo ze staroanglického *dveorg*. Lecouteuxův překlad *Indo-evropského etymologického slovníku* Julia Pokorného z německého originálu,⁵ nám předkládá, že slovo *dveorg* mohlo být odvozeno z indoíránských kořenů slov *dhwar* – křivit se, ohýbat a *dhraugh* – klamat. Lecouteux dochází k závěru, že trpaslík byl původně pravděpodobně vnímán jako pokřivená bytost předurčená k podvodům, a zákonitě tedy musí být postavou zápornou.⁶

Na to se přirozeně váže další problém, kterým je samozřejmě myšlena následná rozdílnost interpretace českých překladů. Kupříkladu Helena Kadečková ve svých překladech severské literatury užívá výhradně slovo skřítek, stejně jako známý český germanista a nordista Ladislav Heger. Naopak v překladu Lecouteuxe od Barbory Chvojkové zaznívá jen a pouze slovo trpaslík.

---

³ Nižší mytologie se věnuje bytostem, které jsou opomíjeny, či hrají vedlejší roli při vyprávění mytologických příběhů. Bytosti nižší mytologie pocházejí především z lidové víry, kořeny mají v pověrách a lidové slovesnosti. Jedná se o bytosti, kterým se v mytologii nevěnuje tolik pozornosti a hrají v pověstech či bájích epizodické role. Může se jednat například o: elfy, trpaslíky, trolly, víly, vlkodlaky, čarodějnice atd. Vyšší mytologie se naopak zabývá stěžejními mytologickými skutečnostmi: Tvořením světa, bohy a příběhy, ve kterých bohové nějakým způsobem komunikují se světem.

⁴ Lecouteux 1998, s. 72–73.

⁵ Do češtiny nebyl přeložen

⁶ Lecouteux 1998, s. 74–75.

Slovo trpaslík je v periodiku *Naše řeč* vysvětleno takto: „Východištěm výkladu správného je starorus. *tr'pjastok* (doloženo s významem „opice“). Toto ruské slovo by znělo česky vlastně *trpastek* (2. p. *trpastka*) a znamená asi „třípěstek“, stvoření na tři pěsti vysoké. [...] Tvar *trpaslík* (*trpaslíka* atd.) je pozdější (u Jungmanna teprv z Veleslavína); vznikl napodobením zdobnějších slov na *-ík*, přičemž pomáhalo i starší slovo ž. r. *trpaslice* (vedle 4slab. *trpaslkyni*, *trpaslkyně*). Souvislost s číslovkou se asi cítila dosti dlouho; tím si vysvětlujeme, že se z tvarů číslovkových přenášelo *ř* i na toto slovo (v němž *ř* hláskoslovně oprávněno nebylo) a že se vedle *trpaslek* říkávalo i *třpaslek* (asi 2slab., jako bylo 1slab. *třmi* = *třemi*).“⁷

U slova skřítek pak *Etymologický slovník jazyka českého* Václava Machka říká: „**skřítek**, u Klareta stč. škrietek, han. křistek. — slc. škriatok, pol. skrzat(ek), skrzot a sln. škrat(ec). — Ze sthn. scrat (nyni Schratt), což byla jista lesní bytost. Slovane z něho učinili domácího plivníka.“⁸

Užívání slova trpaslík se tedy dle etymologie českého významu částečně váže k určité výšce – „stvoření tři pěsti vysoké“. To je možná jedním z důvodů, proč Kadečková či Heger neužívají ve svých dílech slovo trpaslík, neboť jak se později v této práci dozvíme, původní výrazy, které trpaslíka označují, nemají žádnou spojitost s výškou.

Vzhledem k tomu, že pro současnou fantastickou literaturu se stal trpaslík určitým archetypem, a právě tento žánr je jedním z hlavních pilířů této práce, nebudu brát ohled na etymologické rozdíly mezi slovy skřítek a trpaslík a přikloním se pouze k variantě trpaslík. Budu-li však citovat z díla Heleny Kadečkové či Ladislava Hegera, zanechám původní užití slovo skřítek.

2.2. Vznik trpaslíků

Na vznik trpaslíků se můžeme v severské mytologii dívat z několika úhlů pohledu. Přestože základ je stejný, liší se v drobných rozdílech, které jsou však ve výsledku pro chápání vzniku trpaslíků zcela zásadní.

V první řadě je potřeba zmínit počátek stvoření světa, který je spjat s obrem Ymim (Ymirem). Takto se o tom pojednává v *Mladší Eddě* Snorriho Sturlusona:

---

⁷ Naše řeč 1923, s. 262–264.

⁸ Machek 2010, s. 550.

„Synové Borovi zabili obra Ymiho. [...] Z Ymiho masa / země stvořena byla / a z jeho krve moře, / z kostí skály, / stromy z vlasů / a z lebky nebe.“⁹

2.2.1. Rozdíly v Eddách

Jako první si zde uvedeme část *Starší Eddy* neboli *Písňové*, kterou ze staroislandského originálu *Codex Regius* přeložil Ladislav Heger: „Tu vládcové světa / na stolce zasedli, / přesvatí bohové, / a přemýšleli: / který z nich by / měl skřítky stvořit / z Brimiho krve, / z Bláinových kostí. // Nejmocnější byl / Mótsogni stvořen / ze všech skřítků; / Durin byl druhý. / Ti ze země stvořili / postavy mnohé, / podobné lidem, / jak Durin děl.“¹⁰

Tyto dvě sloky jsou součástí *Vědminy písňe* (*Völuspá*), která pojednává o vzniku světa a předjímá i jeho konec. Brimi a Bláin jsou jen jiná jména pro obra Ymiho.¹¹

Z úryvku zde uvedeného můžeme vyvodit, že o vzniku trpaslíků rozhodli bohové, přestože není zřejmé, který z nich to nakonec provedl. Jisté je, že byli stvořeni dva. Mótsogni a Durin, kteří poté dále sami stvořili trpaslíky k obrazu svému. Trpaslíci se tak stali prvními živými bytostmi.

Po těchto dvou strofách následuje několik strof, které se věnují výhradně vyjmenování všech stvořených trpaslíků. Jmen můžeme napočítat šedesát osm. Jelikož je *Vědmina písňe* (věštba) první písň ve *Starší Eddě*, je zajímavé, že v tuto chvíli známe více informací o „podřadných“ trpaslících nežli o samotných bozích – tedy stvořitelích.

Mladší Edda nebo také *Prozaická Edda* či *Snorriho Edda* je důležitým dílem k poznání severské mytologie. Obsahuje čtyři části: Prolog, Gylfiho oblouzení (*Gylfaginning*), Jazyk básnický (*Skáldskarpamál*) a Výčet meter (*Háttatal*). Napsal ji islandský učenec Snorri Sturluson pravděpodobně mezi lety 1220–1235.¹²

Část *Gylfiho oblouzení* se širěji věnuje mimo jiné stvoření světa. Zde se uvádí, že bohové vzpomenuli na skřítky, kteří hluboko v zemi začali žít jako červi v Ymiho mase a vznikli tak nejdříve ze všech tvorů. Bohové se nad nimi slitovali a darovali jim lidský rozum a také lidskou podobu, přesto dál trpaslíci žili v zemi a ve skalách. Nejvyšší z nich měl být Mótsogni a druhý Durin.¹³

⁹ Sturluson a Kadečková 2003, s. 45.

¹⁰ Heger 1962, s. 19.

¹¹ Lecouteux 1998, s. 77.

¹² Sturluson a Kadečková 2003, s. 11–14.

¹³ Tamtéž, s. 50.

Pak následují podobné strofy, které známe z Vědmíny písně: „Tu světa vládci / k soudu zasedli, / přesvatí bozi / přísně rokovali, / kdo že to stvořil / skřítků čeled' / z krvavého moře, / z kostí Bláinových. // Stvoření byli / skřítkci v zemi / k podobě člověka, / jak Durin pravil.

Tento úryvek *Snorriho Eddy* nám podává druhý možný pohled na vznik trpaslíků. Bohové tentokrát nejsou hybatelé vzniku, nýbrž trpaslíci vznikli samovolně jako červi v mase mrtvého obra Ymiho (které se stalo Zemí, viz Kapitola 2.2) a bohové je pouze obdařili lidskou podobou.

2.2.2. Odchytky v interpretacích

Překlad, kterým disponoval Claude Lecouteux, se od překladů Heleny Kadečkové a Ladislava Hegera v mnohém liší.

Původ stvoření světa je stejný: bohové zavraždí prapůvodního obra Ymira a z jeho ostatků tvoří svět. Poté se shromáždí a rokují a zde už se začíná překlad lišit: „Aby se usnesli, jaký lid / mají trpaslíci vytvořit / z Brimirovy krve / a Bláinnových kostí.“¹⁴

Pak se Lecouteux vrací k překladu Vědmíny písně: „Byl tam Módsognir, / který se stal největším / ze všech trpaslíků, / a druhý byl Durinn. / Stvořili velmi mnoho / bytostí lidské podoby, / zemních trpaslíků, / jak ustanovil Durinn.“¹⁵

Lecouteux tedy dochází k závěru, že dva trpaslíci existovali – Módsognir a Durinn, ale kde se vzali, nikdo neví. Zároveň ale v Gylfiho oblouzení poukazuje na skutečnost, že při stvoření světa bohové vzali Ymirovu lebku a z ní stvořily nebe, které v každém ze čtyř rohů nechali podpírat jedním trpaslíkem. Tito trpaslíci dostali jména Austri (východ), Vestri (západ), Nordri (sever) a Sudri (jih). Lecouteux tvrdí, že takové přirovnání je prastarého původu, neboť slovo *dvergr* (trpaslík) je i zároveň název jednoho ze střešních trámů domů starých Skandinávců.¹⁶

To rozšiřuje počet trpaslíků v počátku stvoření světa na šest. Z toho čtyři byli přímou součástí tvoření a dva (Módsognir a Durinn) se objevili neznámo jak, a ti posléze stvořili zbylé trpaslíky podle svého uvážení.

Český etnolog Petr Janeček se ve své stati *Trpaslíci – vládci podzemních zemích* vychází z toho, že trpaslíci vznikli samovolně v podobě červů hodujících na Ymiho ostatcích

---

¹⁴ Lecouteux 1998, s. 77.

¹⁵ Tamtéž, s. 78.

¹⁶ Tamtéž, s. 78.

a dlouho žili v zemi, než si jich bohové všimli. Nicméně vedle tradičních dvou hlavních trpaslíků – Módsogniho a Durina – dodává ještě třetího trpaslíka Dvalina. Tito tři trpaslíci jsou podle Janečka praotcové, kteří založili tři hlavní trpasličí rody – trpaslíky žijící v zemi, trpaslíky žijící v kamenech a trpaslíky žijící na písčných pláních. Janeček dále dodává, že v duchu svého zrození trpaslíci příliš nezasahovali do běhu světa, ale zároveň však neztráceli na významu. Jako příklad uvádí právě trpasličího praotce Dvalina, z nějž pocházely některé norny¹⁷, a existují prý báje, podle kterých to byli právě trpaslíci, kdo stvořil první z lidí, kterým pak bohové vdechli život.¹⁸

2.3. Vzhled trpaslíků

Přestože je v severské mytologii vznik trpaslíků dostatečně bohatě zaznamenaný, o jejich fyzickém vzhledu nám mnoho informací nepřináší.

Podle Janečka Seveřané věřili, že trpaslíci žijí celý život v hlubinách země, v naprosté temnotě a podobně jako kameny jsou zcela bez hnutí. Díky tomu měli mít trpaslíci bledou, nezdravou pleť – jako mrtvolu, doplněnou o zpravidla tmavé vlasy a vousy.¹⁹ O čemž se ostatně můžeme přesvědčit i v samotné *Eddě*, konkrétně ve starší *Poetické Eddě* v Písni o Alvísovi (Alvíssmál).

Trpaslík Alvís přichází za Tórem (jedním z bohů) a žádá ho o nevěstu – Tórovu dceru, která mu byla slíbena. Tór mu však povídá: „Cos to za mládence? / Jak z vosku máš nos. / Byl jsi snad mezi mrtvými v noci? / Obrům se podobáš / úplně postavou, pro nevěstu ses nenarodil.“ A Alvís odpovídá: „Alvís se jmenuji, / pod zemí bydlím, mé sídlo je ve skále.²⁰ [...]

Určitá spojitost s podsvětními bytostmi je na místě. Chester Nathan Gould ve studii *They who await the second death: A study in the Icelandic Romantic sagas* přímo tvrdí, že trpaslíci jsou mrtví a vzhledem připomínají svařené mrtvolu. Seveřané v dávných dobách věřili, že hory, ale především podzemí, jsou královstvím mrtvých. Gould zastává názor, že trpaslíci jsou bytosti, které pocházejí z obydlí mrtvých a do něj se i navracejí. Zároveň jim

---

¹⁷ Norny – bytosti výhradně ženského pohlaví, které spřádají osudy všech stvoření na světě. Žijí u kmene Yggdrasilu – obřího stromu stojícího uprostřed vesmíru a spojujícího všechny světy. Norny se starají, aby kořeny stromu měly dost vláhy a Yggdrasil neusychal, ale ani nehnil přemírou vlhka. Existují tři velké Norny, které personifikují čas – Urd (co bylo), Verdanti (co je) a Skuld (co bude). Některé zdroje uvádějí, že existují pouze tyto tři Velké norny, jiné zase tvrdí, že existuje spousta nižších norn. (McCoy 2016, s. 57)

¹⁸ Janeček 2010, s. 90–91.

¹⁹ Tamtéž, s. 90–91.

²⁰ Heger 1962, s. 156.

však propůjčuje statut strážců mrtvých a jejich pokladů. Navzdory tomu, že by měli mít blízko k smrti, se však trpaslíci bojí zranění i smrti samotné. Především se ale děsí toho, že by měli být zůstat odděleni od kamene, do kterého se navracejí.²¹

Lecouteux k tomu potvrzuje, že dle pověstí – vydat se za trpaslíkem do hor, případně vstoupit za ním do kamene, je synonymem smrti. Dále také tvrdí: „Trpaslíci jsou podsvětní bytosti a básníci se shodují na tom, že na slunci se proměňují v kámen, stejně jako duchové a strašidla, s nimiž mají mnoho společného.“²² Což se dá krásně doložit na již zmíněné Písni o Alvisovi, která končí v poslední strofě: [...] „Velkou lstí, skřítku, však / jsem tě přelstil: / příchod tě překvapil dne, / slunce v síň svítí!“²³

Zbývá nám vyřešit ještě poslední otázku, jak byli trpaslíci vysocí? Ani v tomto směru nám již tradičně severská mytologie nedává jasnou odpověď. Naopak odpověď na tuhle otázku je velmi zapeklitá. Janeček tvrdí, že trpaslíci rozhodně nebyli malých postav a že průměrný trpaslík byl velký jako dospělý člověk.²⁴

K tomu, abychom tuto problematiku mohli plně rozebrat, museli bychom se nejprve detailně zabírat významem a funkcí obrů v severské mytologii. Rozsah práce nám bohužel nedovolí se věnovat takto širokému tématu, a tak se budeme muset spokojit se stručným vysvětlením: Trpaslíci a obři mívají někdy stejná jména. Vyskytují se i zmínky o tom, že někteří trpaslíci spali s obryněmi a někteří trpasličí potomci tak byli obři. Stejně tak existovali i obři „velcí jako trpaslíci“. Musíme se spokojit s faktem, že slova „trpaslík“ a „obr“ označují bytosti z jedné mytologické rodiny, které mezi sebou přirozeně navazovali nejrůznější vztahy a míchali se mezi sebou. Aby bylo takové míšení možné, disponovali schopností měnit svou velikost.²⁵

Tady je vhodné poukázat na ten velký rozpor, který se dá vnímat z pohledu českého překladu slova trpaslík. I jen ze stručného etymologického rozboru z této práce vyplývá, že české slovo „trpaslík“ je přímo fixované na výšku. V severské mytologii však nenajdeme zmínku o tom, že by trpaslíci měli mít tak malou postavu, jakou si u nich pravděpodobně představíme dneska. Proto je český ekvivalent slova v silném kontrastu s původním označením bytosti trpaslíka.

---

²¹ Gould 1926, s. 196–197.

²² Lecouteux 1998, s. 81.

²³ Heger 192, s. 164.

²⁴ Janeček 2010, s. 90–91.

²⁵ Čudrnáková 2008, s. 85.

2.4. Vlastnosti a schopnosti trpaslíků

Doposud se nám trpaslíci v severské mytologii mohli skutečně jevit jako záporné postavy, které mají blíž k posmrtnému životu než ke světu živých. Ale to není přesné.

Trpaslíci v mytologii sice skutečně většinu času trávili pod zemí, kde příliš nepřicházeli do kontaktu s okolním světem, ale vyřknout přímo, že by neměli vliv na okolní svět, by nebyla pravda.

Především kovářstvím a řemeslnictvím byli mytologičtí trpaslíci proslulí. Vždyť také vyrobili prakticky veškeré legendární předměty a nástroje bohů. Stačí zmínit jen Thorovo kladivo (Mjöllnir), Ódinův oštěp (Gungnir), Sífiny zlaté vlasy, Freyrovu loď (Skíðbladni) a výčet by mohl dlouze pokračovat.²⁶

Všechny tyto předměty byly nejen perfektně vyrobeny, nejčastěji ze zlata, ale každý předmět byl opředen i silnou magií, která mu propůjčovala nadpřirozené vlastnosti – Thorovo kladivo nikdy neminulo cíl a samo se vracelo zpět do ruky, Freyrova loď měla vždy vítr v plachtách a po doplutí se dala složit jako šátek a schovat do kapsy, Sífiny zlaté vlasy rostly jako opravdové a tak dále.

Svou prací, ale především magií mají blízko k Vanům.²⁷ Vanové jsou často spjatí s vodou, magií a smrtí. To vše mají s trpaslíky společné. Voda je v trpasličí mytologii zdůrazněna především v Písni o Reginovi, kde vystupuje postava Andvariho, což byl trpaslík, který žil ve vodopádu jako štika. Velmi zjednodušeně se dá přenést, že trpaslíky si můžeme představit jako protiklad některých vlastností Vanů. Bohové ztělesňují to dobré a trpaslíci naopak to všechno špatné, co by obraz bohů poškodilo.²⁸

Ve vztahu k bohům si Lecouteux všímá jedné nadmíru zajímavé skutečnosti. Trpaslíci nejsou spjatí s žádným božstvem. Žádný bůh nad nimi nemá moc, žádného z bohů trpaslíci nevzývají, na žádném nezávisejí a obešli by se bez nich. Naopak jsou to bohové, kteří často přicházejí s žádostmi za trpaslíky.

---

²⁶ Nejvíce těchto předmětů lze nalézt v *Prozaické Eddě* – v části Jazyk Básnický

²⁷ Podskupina bohů, kteří se odlišují od Ásů, vládnoucí skupiny bohů, ke které náleží například Ódin nebo Thór, ale pokud se mluví o bozích, jsou bráni také v potaz. S Asy nejprve vedli válku. Vanir představují přírodní božstva, jsou spojováni s hojností, mírem, bohatstvím a plodností. Slovo „vanir“ je etymologicky příbuzné se slovem „přítel“ ve skandinávském jazyce. Mezi Vany řadíme Njörda, Freyju, Freyra a Heimdalla. (Lindow 2001, s. 311–312)

²⁸ Lecouteux 1998, s. 86.

Jediný bůh, kterého si dokáže představit, že má nějaké spojení s trpaslíky jako takovými, je velmi problematický Loki, kterého sice mezi bohy řadíme, ale bohem ve skutečnosti není. Svými vlastnostmi, charakterem a činy se mnohdy trpaslíkům podobá.²⁹

Jedna z nesporných vlastností, kterými trpaslíci také disponovali, je moudrost. Svědectví o tom nám může podat znovu píseň o Alvisovi. Rozmluva Tóra s trpaslíkem Alvisem, který přijde žádat o nevěstu, sice končí Tórovou lstí a proměněním trpaslíka v kámen, nicméně ještě předtím je Alvis vyobrazen jako ten, který všechno zná. Po celou noc se ho Tór vyptává a Alvis vždy dokáže odpovědět. Tór Alvisovu moudrost ocení, před tím, než mu odhalí lest: „Tak mnoho moudrosti / z úst jednoho muže / jsem nikdy neslyšel ...“³⁰

Další věc, která je trpaslíkům připisována, je vznik básnictví. Svědectví nalezneme ve druhé části Prozaické Eddy s názvem – Jazyk básnický.

Ásové po ukončení válek s Vany stvořili člověka neobyčejně moudrého. Dostal jméno Kvasi a znal odpověď na všechny otázky světa. Kvasi cestoval krajem a učil lidi vědění. Na jedné z cest si ho pozvali na rozpravu dva trpaslíci – Fjalar a Galar. Ti ho zabili a jeho krev smíchali s medem. Vznikla z toho medovina, z které, když se někdo napil, stal se z něj okamžitě básník a učenec. Podlí trpaslíci řekli bohům, že se Kvasi zalknul vlastním rozumem, a medovinu si nechali. Později ji ale museli vyměnit za svůj holý život, když zabili obra Gillinga a stihl je trest.³¹

Jak můžeme vidět, tíhnutí k vnímání trpaslíků jako záporných postav je nasnadě. Což se projevuje především v následující skutečnosti. Interakce bohů s trpaslíky (opačně to nebylo běžné) je zcela zřejmá – trpaslíci pro bohy vyráběli úchvatné zbraně, prsteny a další předměty. Výroba mistrovských očarovaných předmětů se však nevztahovala jen a pouze na bohy. Trpaslíci vyráběli i pro lidi, jenže snad proto, že se od lidí nemuseli ničeho obávat, projevovala se jejich přirozená nedobrá povaha.

„Vykovali meč Dáinslef, doslova „Dáinův odkaz“; Dáinn je jméno trpaslíka, znamenající „Smrt“; zranění, které tento meč uštedří, je nevléčitelné a zbraň se nemůže vrátit do pochvy, dokud někoho nezabije. Stejně zhoubný je i další meč, Tyrfingr: král Heidrekr si jej z opatrnosti vzal do hrobu, protože věděl, že prokletý meč má způsobit vyhubení jeho rodu.“³²

---

²⁹ Tamtéž, s. 86-89.

³⁰ Heger 1962, s. 163.

³¹ Sturluson a Kadečková 2003, s. 104.

³² Lecouteux 1998, s. 85.

Proradností proslul i Regin, což byl trpasličí vychovatel Sigurda Drakobijce ze *Ságy o Völsunzích*. Regin toužil po dračím zlatě, a tak Sihurda navedl, aby draka zabil. Sigurd ale včas pochopil, že se ho Regin snaží zabít.

Tohle vše nás vede k závěru, že trpaslíci skutečně mohli být od přírody zlé bytosti. Dokonce až do takové míry, že se od nich Tolkien pokusil trochu distancovat, když popisoval své trpaslíky ze Středozeemě. Andrea Čudrnáková v knize *Elfové, hobiti, trpaslíci a mýty* přímo Tolkiena cituje: „Dokonce i co se týče trpaslíků (v anglickém originále „dwarves“), nejsou to vlastně germánští trpaslíci (správně anglicky „dwarfs“) – „zwerge, dweorgas, dvergar“, a já je nazývám „dwarves, abych na to upozornil. Nejsou od přírody zlí, nejsou nutně nepřátelští, a nejsou to ani žádní červí lidé vzniklí v kameni, ale rozmanitá skupina myslících bytostí s duší.“³³

2.5. Jména trpaslíků

Ve starší Eddě, konkrétně hned v úvodní Vědmině písni (Völuspá) zazní dlouhý výčet trpasličích jmen. Celkem je uvedeno šedesát osm jmen, v Gylfiho oblouzení pak je těch jmen o něco méně. Podstatné je zmínit, že v Gylfiho oblouzení jsou jména roztríděna do tří skupin. První skupina jsou trpaslíci žijící v kameni (Dvalin, Náin, Bifur, Fili, Gándalf...). Druhá skupina žije v zemi (Draupni, Dóri, Glóin, Andvari ...). A třetí skupina přišla ze Svarinského vrchu do Aurvangů na Jarské pláni (Skirfi, Virfi, Frosti, Ginnar ...).³⁴

Důležité je ale především to, že: „V Germánském světě jména sama vypovídají, odrážejí činnost, charakter, morfologii atd. svých nositelů.“³⁵

Gandáfr doslova znamená Elf s hůlkou. Další důkaz toho, že rozdíl mezi elfem a trpaslíkem mohl být mnohdy nepatrný. Lecouteux rozděluje trpasličí jména do několika skupin:

- 1) Zaměňující se s elfy: Gandáfr (Elf s hůlkou), Vindálf (Větrný elf), ...
- 2) Odkazující k povaze nebo na tělesný vzhled: Dúfr (Břichatý), Hárr (Bělovlasý), ...
- 3) Připomínající řemeslo nebo obratnost: Hannar (Šikovné ruce), Skirvir (Truhlář), ...
- 4) Škodlivé bytosti: Ginnarr (Podvodník), Dólgr (Nepřítel), ...
- 5) Kouzelníci: Galarr (Čaroděj), Finnrr (Laponec), ...
- 6) Dokládá spojení se světem mrtvých: Brúni (Zesnulý), Frosti (Studený), ...

---

³³ Čudrnáková 2008, s. 83–84.

³⁴ Sturluson 1988, s. 51.

³⁵ Lecouteux 1998, s. 80.

Spousta jmen však i přesto zůstává nezařaditelná.³⁶

Výčet trpasličích jmen nás zajímá hlavně z toho důvodu, že přímo usvědčuje Tolkiena z inspirace. Tolkien totiž celou řadu jmen přímo přejal do svého díla a mnoho trpaslíků tak ve Středozemi nosí jména svých mytologických předků, přestože, jak jsem naznačil v minulé kapitole, se Tolkien od severogermánské předlohy pokusil distancovat.

---

³⁶ Tamtéž 1998, s. 80.

3. Trpaslíci v současné fantasy Markuse Heitze

3.1. Tradiční představa o trpaslících v moderní fantasy

Fantastická literatura neboli zkráceně fantasy si vybuodovala základnu svých věrných fanoušků, která se neustále rozrůstá. Čtenáře láká svět, který se plně liší od toho našeho. Platí zde jiná pravidla, jiné přírodní zákony, a vystupují tu nevšední postavy. Je to svět prosycený magií, která je tím určujícím žánrovým prvkem, plný tajemství a dobrodružství. Prakticky neomezená fantazie je pro současného čtenáře přitažlivá.

Svůj obrovský rozmach zaznamenala fantasy v průběhu 20. století. Po prvních průlomových úspěších J. R. R. Tolkiena, C. S. Lewise nebo R. E. Howarda následoval neuvěřitelný boom, který současnou fantastickou literaturu rozvinul všemi možnými směry a vytvořil řadu velmi specifických subžánrů.

Nás bude zajímat především jeden ze subžánrů, kterým je hrdinská fantasy. „Hrdinská fantasy je příběh o hrdinovi nebo hrdince, kteří prožívají nejrůznější dobrodružství ve smyšleném světě a často se střetávají s nadpřirozenými silami. Slovo ‚hrdinská‘ ovšem musíme chápat v širším smyslu: fantasy není hrdinská proto, že pojednává o jednotlivých hrdinech – heroický je její duch, povaha postav, jejich konání i všechna měřítka a žebříček hodnot ve světě, v němž se příběh odehrává. [...] Hrdinská fantasy se musí odehrávat ve zcela smyšleném světě, tedy nikoli v naší všední současnosti, i kdyby byla sebevíc vyšperkovaná magickými motivy.“³⁷

Když se dnes v moderní fantasy objeví trpaslík, málokdo si jej představí jinak, než jak ho pojal Tolkien. Pokud bychom srovnali trpaslíky z většiny podstatných fantastických děl, viděli bychom, že všichni vypadají podobně a mají velmi podobné vlastnosti. Ve fantasy žánru se tak trpaslík stal archetypální postavou.

Tolkien své trpaslíky popisuje takto: „Jsou vesměs houževnaté, urputné plemeno, tajnůstkářské, pracovité, pamatují křivdy (i dobrodiní), milují kámen, drahokamy, věci, jež nabývají tvaru pod rukama řemeslníků spíš než věci žijící vlastním životem.“³⁸

Profesor Tolkien nebyl průkopníkem, co se týče užití trpaslíka v literatuře. Trpaslík se v proměnlivé podobě vyskytuje v literatuře, jak jsme zjistili, již od mytologických dob a vyskytoval se s určitým vývojem i po celý středověk a dobu následující. Tolkien byl první,

---

³⁷ Pringle 2003, s. 35.

³⁸ Tolkien 1993, s. 386.

který z trpaslíků udělal národ se všemi potřebnými parametry – společné rysy, vlastnosti, zásady, kultura, historie i společný jazyk.

David Day v publikaci *Průvodce světem J. R. R. Tolkiena* ještě dokresluje představu o tomto národu. Trpaslíci jsou tvrdošíjní, nepodmanitelní a vytrvalí v práci. Snesou chlad a nevadí jim žár ohně. V boji jsou stateční, jejich vůle a hrdost je nezlomná. Trpaslíci rádi dolují v hlubinách, jsou skvělí zpracovatelé kovů, nepřekonatelní kameníci a v řemeslech jim byla nadělena velká moudrost. Jedním z poznávacích znaků je hustý vous, který má každý trpaslík, a druhým je výška. Trpaslíci nejsou vysocí. Měří od čtyř do pěti stop³⁹, a protože je čeká těžká práce a jsou smrtelní, obdařil je bůh Aulë dlouhověkostí. Trpaslík se tak průměrně dožije dvou set padesáti let.⁴⁰

Každý autor samozřejmě vdechne svým postavám něco vlastního, originálního, ale základ současných autorů fantasy v drtivé většině vychází z předlohy trpaslíka, jak jej pojal Tolkien.

3.2. Postavy trpaslíků Markuse Heitze

Trpaslíky ve Skryté zemi Markuse Heitze stvořil bůh Vraccas, přezdíváný velký kovář.

„Bohové vznikli, neboť se jim tak zachtělo.

Jeden stvořil sám sebe z plamenů, tekoucího kamene

a oceli. Tot' Vraccas Kovář. [...]”⁴¹

Jakým způsobem stvořil bůh trpaslíky, se však bohužel nedozvíme. Víme jen, že je stvořil z žuly, aby byli pevní jako kámen. Což se dá vyložit, že se Heitz odkazuje směrem k mytologii, kde trpaslíci byli s kameny v blízkém spojení.

V představách pak vypadal bůh Vraccas jako trpaslík obří velikosti držící kladivo. Je to bůh silný, moudrý, ale popudlivý. Trpaslíci se k němu často modlí s prosbami o pomoc. Fyzicky se však nikdy neobjeví.

Co se vzhledu a vlastností týče, odpovídají Heitzovi trpaslíci zcela tolkienovské tradici – malí, silní, houževnatí, s láskou ke kamenům a nadáním pro řemesla. Vrozenou

---

³⁹ Stopa je jednotka délky o délce 30,43 cm. Trpaslíci v Tolkienovi tak přibližně měřili v rozpětí 120–150 cm.

⁴⁰ Day 1995, s. 221–222.

⁴¹ Heitz 2009, s. 146.

dlouhověkost u trpaslíků najdeme také, ale není specifikovaná. Z kontextu knihy se dá odhadnout, že několika staletí se dožijí.

Podsadité, silné postavy doplňuje hustý vous a dlouhé vlasy. Především na vous je kladen u Heitzových trpaslíků velký důraz. Vous je posvátný. Potkat oholeného trpaslíka znamená, že byl za něco potrestaný. Ztratil čest a ta se mu nevrátí, dokud mu vous nedoroste na délku topůrka sekery.

Heitzovi trpaslíci mají vysoký morální kredit. Vždy plní slovo, kterým se někomu zaváží. Jednají přímo a často s neurvalou upřímností. Bývají zarputilí a neoblomní. Jsou špatní intrikáři a lháři, ke lžím se neuchylují, pokud vyloženě nemusejí, vyjma kmene Třetích, který zde plní roli notorického zla mezi „dobrymi ochránci Skryté země“.

Pro řemesla vytvořil Heitz zajímavé členění. První trpaslíci vytvořili pět trpasličích kmenů, které se usídlily a vybudovaly své říše každý v jiné části hor. Pět kmenů mělo svých pět zakladatelů, legendárních trpaslíků, každý s předností v jiné dovednosti. Právě podle toho se trpaslíci rozdělili. Kmen Druhých byli nepřekonatelní kameníci, jejich práci s kamenem se nikdo nevyrovnal. Čtvrtí uměli nejlépe ze všech brousit diamanty. Trpaslíci z kmene Prvních byli ti nejzručnější kováři pod sluncem. Kmen Pátých doloval bohaté rudné žíly a shromažďoval poklady. Před dávnou dobou však byl tento kmen zničen a říše Pátých padla do rukou skřetů a jiných temných stvoření. O kmene Třetích se pak nemluví, protože to jsou dávní zrádci trpaslíků a nenávisť k Třetím je v ostatních kmenech stále silná.

Samozřejmě to neznamenovalo, že by trpaslíci jednotlivých kmenů neovládali i jiná řemesla. Říše trpaslíků byly od sebe poměrně velmi vzdálené a interakce jednotlivých trpasličích říší tak nebyla příliš rozsáhlá. Vyhlášené řemeslo pro každý kmen tak v kontextu slouží primárně pro odlišení kmenů.

Typická pro Heitzovy trpaslíky je pak i láska k alkoholu. Vyrábějí nejlepší pivo ve Skryté zemi a často mu holdují. Pitky velmi často doprovázejí zpěvem. A pak je známá také jejich láska ke zlatu a pokladům:

„Sbírám kdejaký, sebemenší kousíček zlata, který nemá majitele,“ přiznal se bručivě. „Zlaté mince, šperky, dokonce i mrňavá zrníčka zlata, co vypadal z kapsy nepozornému zlatokopovi, seberu ze země.“

Bojovníci se dali do smíchu. „Založil sis na vlastní malej poklad. Jestli tohle není pro trpaslíka typický, políbím prasečí rypák,“ přikývl Prud'as.⁴²

---

⁴² Heitz 2009, s. 167.

Trpaslíci přirozeně nenávidí skřety a jim podobné tvory, ale to je dáno autorovým černobílým dělením tohoto světa na dobro a zlo. To je ostatně ve fantasy žánru poměrně konvenční řešení.

Pak také nenávidí elfy, což ovšem pochází od samotných bohů: „Trpaslíci a bytosti se špičatýma ušima se navzájem nenáviděli, Vraccas a Sitalia, stvořitelka elfů, tak rozhodli, když svým národům vdechli život a do vínku jim dali vzájemný odpor.“⁴³

Nenávist k elfům, to je další z moderních, tradičních znaků trpaslíků, který pravděpodobně také pochází od Tolkiena, přestože historie Tolkienova bohatého světa ne vždy stavěla trpaslíky a elfy proti sobě.

Trpaslíci se však u Heitze nepřátelí ani s lidmi, a pokud nemusejí, tak s nimi nepřicházejí do styku. Když už se tak stane, jsou trpaslíci odtažití a starají se výhradně o vlastní blaho a plný měšec. Lidi nazývají posměšně „Dlouzí“. Z toho všeho vyplývá, že trpaslíci podléhají do určité míry rasismu.

S nenávistí souvisí i vlastnost, která Heitzovy trpaslíky odlišuje i od Tolkiena. Heitz trpaslíky stvořil jako statečné, ale nadměru bojechtivé bytosti. Bůh Vraccas je určil jako strážce Skryté říše před temnotou a tohle strážcovství je úzce spjato s válkou. „Při spatření těchto bestii by se člověku strachy zastavilo srdce a elfové by prchli do skrytu svých lesů. Trpaslík však ne!“⁴⁴ Trpaslíci se cítí skvěle, když mohou zabíjet stvůry temnoty, ale i třeba elfy. Vyvolává to dojem, že trpaslíci byli stvořeni primárně k boji a zabíjení.

Co se týče jmen trpaslíků, tak v tomto ohledu se Heitz naopak poměrně drží severské historie a trochu jiným způsobem, než Tolkien, který sice převzal z mytologie hned dvanáct jmen přímo pro trpaslíky a ke všemu pak ještě převzal jméno Gandalfa pro slavného čaroděje, ale už se příliš nedržel zásady, že severská mytologická jména přenášejí významy – tedy, že jméno odráželo vzhled či vlastnost.

Heitz se k tomuto konceptu přibližuje, když dává svým trpaslíkům dvě jména. První je prosté, neutrální jméno trpaslíka, které nemá žádný hlubší význam. Heitzova jména začínají převážně na písmena G, B a T, což platí i u řady Tolkienových jmen přejatých z mytologie. Heitz ovšem po vzoru Seveřanů přidává druhé jméno – přídomek, který trpaslík v průběhu života dostane podle nějaké své typické vlastnosti, vzhledu nebo činu, který vykoná. Příklady trpasličích jmen: Tungdíl Zlatoruký, Bavragor Perlík, Boëndil Dvojčepel, Giselbart Železnooký. Jména prokazují trpaslíkům čest a jsou velmi vážená. Právě tato skutečnost reflektuje inspiraci v Severském prostředí. Heitz sice jména nečerpá přímo

---

⁴³ Tamtéž, s. 16.

⁴⁴ Heitz 2009, s. 17.

z mytologie, ale tento styl pojmenovávání užívali staří Vikingové – tedy skandinávské národy.

Původní jména Severanů měla své významy, postupem času ale tyto původní významy zanikly, protože jména se přirozeně začala dědit. Naproti tomu se začala formovat druhá jména Vikingů – určitá přízviska, aby se od sebe dvě stejná jména odlišila. Tato přízviska bývala často odvozena od barvy vlasů, vousů či jiných charakteristicky odlišných částí lidského těla. Přízvisko si ale také mohl vysloužit nějaký čin či schopnost.⁴⁵

Poslední aspekt, který zmíním, a který trpaslíky Skryté země výrazně odlišuje od jiných fantasy, je přirozená přítomnost ženského pohlaví – trpaslic. Trpaslice mají na starosti domácnosti. Vyhánějí zvířata na pastviny v údolích, šijí šaty, starají se o zásoby, hlídají domácí krb. Ale nikdo je neomezuje, pokud chtějí vykonávat jiné řemeslo.

Byly poněkud menší než on, neměly tak rozložitou postavu, byly však velice robustní, což bylo vidět i přes jejich oděv, který vypadal spíš jako róba. Jejich zakulacené tváře pokrývalo tenké, sotva postřehnutelné chmýří, zřetelně viditelné od lícní kosti až pod spodní čelist. Chloupky, které měly vždy stejnou barvu jako cop, vypadaly měkce, a ne tak štětinatě, nedaly se srovnat s vousatou ozdobou trpasličího muže. Takže asi legenda, že ženy od trpaslíků nosí vousy, nejspíš souhlasila.⁴⁶

I tady se nabízí podobnost se starými Vikingy, protože ženy v té době měly na starosti velmi podobné věci, které zde popisuje i Heitz ve své knize. Heitz potřeboval vytvořit komplexní národ trpaslíků, proto je přirozené, že do něj nutně musel zakomponovat i ženské pohlaví. Trpaslice jsou tedy přirozenou součástí kmene, což je něco, co většina fantasy děl nereflektuje. Dokonce ani v Tolkienově propracovaném díle se o trpaslicích příliš nehovoří, přestože součástí světa byly také.

Heitz tedy převzal některé vlastnosti a povinnosti, které měly ženy v éře Vikingů, jako bylo například starat se o hospodářství nebo šít oblečení. Postavení žen bylo víceméně rovnocenné, což zachovává i Heitz, přestože žádný trpaslík by nepřipustil, že je mu trpaslice rovnocenná v boji. U Vikingů také nebyly ženy – bojovnice tak rozšířené, jak nám dnes často představují popularizační média. I přes řadu archeologických nálezů se badatelé stále nemohou shodnout, jestli se mezi Vikingy válečnice rovnocenně vyskytovaly.

---

⁴⁵ Brink 2008, s. 286

⁴⁶ Tamtéž, s. 244.

Podobnost s Vikingy ale nekončí pouze u žen. I mužské vlastnosti se zřetelně odrážejí v zobrazení trpaslíků. „Pro Vikingy byla velmi důležitá fyzická síla, obratnost a vytrvalost, neboť jim často pomáhala přežít. [...] Muž si však úctu nezískával pouze fyzickými dovednostmi, ale také nebojácností, spolehlivostí a věrností.“⁴⁷ A nesmíme zapomenout na vousy, které byl také pevnou součástí vikingské tradice, o kterou Vikingové rádně pečovali.

Toto jsou všechno vlastnosti, na kterých lpí i trpaslíci. Heitz tak potvrzuje, že se v severském pojetí života inspiroval i v dalších rovinách. Uvést si můžeme i další podobnost, kterou je rozdělení společnosti.

Trpaslíky, jak už bylo zmíněno, rozdělil Heitz do pěti velkých kmenů. Součástí každého kmene bylo několik klanů, které si můžeme představit jako takové široké rodiny, přestože to není zcela přesné. Každý trpaslík tak patřil do určitého kmene a zároveň i do svého vlastního klanu uvnitř kmene.

A podobný princip nalezneme i u severského obyvatelstva. „Největší oporu v životě svobodných mužů a žen představoval rod, velký rodinný svazek sdružující všechny příbuzné. Každý muž musel hájit nejen svou čest, ale i čest široké rodiny a byl též povinen své příbuzné chránit.“⁴⁸

Ani tady ještě podobnost nekončí, protože Heitz se nechal inspirovat také u hierarchických vztahů. Společnost Vikingů dodržovala přísnou hierarchii. V čele velkých rodů stál Jarl. Jelikož neexistovalo dědičné království, tak z těch nejmocnějších Jarlů volili svobodní občané náčelníka s postavením krále.⁴⁹

Trpaslíci to měli velmi podobně. Volil se král mezi trpaslíky v kmenech a zároveň se volil velkokrál trpaslíků, kde každý z kmenů mohl nominovat vlastního kandidáta.

---

⁴⁷ Elsner 2006, s. 14.

⁴⁸ Tamtéž, s. 12.

⁴⁹ Tamtéž, s. 12.

4. Komparace odlišných světů

Trpaslíci v moderní fantasy ztratili statut mytologických bytostí. Respektive díky Tolkienovi získali základní atributy rasy a rozmach fantasy umožnil vytvářet funkční světy, kde se trpaslíci jako rasa mohou rozvinout a existovat. Jenže Tolkien své trpaslíky stvořil nejen podle obrazu dávné severské mytologie, ale inspiroval se často v lidové slovesnosti mnoha kultur, například v pohádkách bratří Grimmů a mnohých dalších. V Tolkienově díle *Hobit* skutečně trpaslíci připomínají spíše „sněhurkovské trpaslíky“, protože někteří z nich byli popsáni například jako mužici v modrých kapucích, se stříbrnými opasky, žlutými plnovousy, nesoucí vak náradí s rýčem.⁵⁰

Nakolik se tedy trpaslíci ze současné fantastické literatury podobají svým předchůdcům z původních bájí a legend? Ponechal Markus Heitz trpaslíkům nějaké vlastnosti z mytologické doby, anebo se jen držel již přenesené a upravené podoby tolkienovských trpaslíků?

Styčné body mytologického předobrazu trpaslíka a trpaslíky z fantasy shrnuje ideálně ve své stati Petr Janeček: „Prastarý národ zručných havířů, vládnoucí nezměrným podzemním sáním. Strážci pohádkových pokladů, pracně vydobytých z hlubin země. Nedostižní kováři, platněři a kovotepci, z jejichž kovadlin se zrodily ty nejmocnější zbraně, nejodolnější zbroje a nejkrásnější šperky.“⁵¹ Toto obecně platí pro všechny trpaslíky. Pro typické trpaslíky z fantasy – tedy pro dobu po Tolkienovi, ještě platí navíc další Janečkova věta: „Vytrvalí a urputní válečníci, kteří se i přes svůj malý vzrůst dokáží směle postavit i té největší a nejhroživější přesile.“⁵² Především Heitz tuto vlastnost pozvedl vysoko a nechal ji prostoupit jako jednu z primárních trpasličích vlastností. „[...] Žádná přesila neexistuje,“ odporoval mu jeho druh okamžitě, „jenom větší a menší výzvy.“⁵³

Co dále zůstalo stejné ve všech případech, je tíhnutí trpaslíků k životu pod zemí. V mytologii to je odůvodněno připodobněním trpaslíků ke strašidlům a zásvětním tvorům, které sluneční světlo promění v kámen.⁵⁴ S tím pak souvisí i představa o jejich kůži v barvě vosku a vstoupení za trpaslíkem pod kámen znamenající synonymum smrti.

---

⁵⁰ Čudrnáková 2008, s. 78.

⁵¹ Janeček 2010, s. 90-91.

⁵² Tamtéž, s. 90-91.

⁵³ Heitz 2009, s. 167.

⁵⁴ Viz kapitola 2.3 Vzhled trpaslíků.

U Tolkiena i Heitze zaniká přímé spojení trpaslíků se smrtí. Jejich kůže má přirozenou lidskou barvu. Stále u nich platí, že přebývají nejraději v zemi nebo v horách, u Heitze odůvodněné tím, že Vraccas, stvořitel trpaslíků, vytesal z žuly otce pěti kmenů a vdechl jim život.⁵⁵ Byli stvořeni z kamene, tak pro ně bylo přirozené se ke kamenům uchýlovat. Nicméně i tady je patrný odklon od mytologické předlohy. Trpaslíci v severské mytologii žili v kamenech, nicméně nebyli stavitelé a nestavěli si příbytky. Jak jsme zjistili v předchozích kapitolách, staří Seveřané věřili, že trpaslíci žijí v podzemí bez hnutí jako kameny či jako duchové hrobek. Oproti tomu trpaslíci u Markuse Heitze, potažmo i u Tolkiena, budovali rozsáhlé nádherné síně v horách a stavěli mohutné pevnosti, které střežily vstup do jejich říší plných bohatství a pokladů.

Společným rysem, který přetrval z mytologických dob je zobrazení trpaslíka jako mistra kováře či řemeslníka. V mytologii je ovšem tato vlastnost úzce propojena s magickými schopnostmi trpaslíků, kteří díky tomu vyráběli předměty bohů s nadpřirozenými schopnostmi.⁵⁶

Srovnání magických schopností je v tomto případě komplikovanější. Svět fantastiky je totiž postavený na magii – v těchto světech je často magie fyzicky přítomna, má pravidla i určitou „formu“, bývá na stejné úrovni se silami přírody. Je to prostě další přírodní zákon. „Pod pojmem populární fantasy rozumíme všechny příběhy, které pracují se zázračnými, magickými či „zásvětními“ prvky (zjednodušeně řečeno – příběhy o nemožném). [...] Má jediný cíl – přenést obyčejného čtenáře do nových končin, do říše fantazie a neomezených (ne)možností a poskytnout mu to pravé potěšení z četby.“⁵⁷ Magie je ten určující prvek, který odlišuje žánr. Trpaslíci ve fantasy světě přicházejí do styku s magií, ale stručně řečeno se v kontextu fantasy světa jedná o něco racionálního.

Oproti tomu v rovině mýtu, kde se také vyskytují magické skutečnosti: „[...] jsou jednotlivé fantastické prvky motivovány vládnoucím mytologickým nebo nábožensky mystickým pohledem na svět jako na sféru řízenou zákony a silami v podstatě iracionálními.“⁵⁸ Mýtus je smyšlený útvar, který vypovídá o povaze světa, historii bohů a člověka a jiných přírodních a sociálních realitách. Základní funkcí mýtu je zprostředkovat závazný výklad světa a na něm pak vybudovat modely určitého chování.⁵⁹

---

⁵⁵ Heitz 2009, s. 105.

⁵⁶ Nejvíce z nich je možné vyhledat ve druhé části Prozaické Eddy.

⁵⁷ Pringle 2003, s. 19.

⁵⁸ Vlašín 1984, s. 109.

⁵⁹ Tamtéž, s. 241.

V Tolkienovi i Heitzovi trpaslíci s magií, ve smyslu používání, do interakce nevstupují. V Tolkienově díle je magie trpaslíků omezena na skryté vstupy, nejčastěji dveře, vedoucí do jejich síní. V Heitzovi je to pak velmi podobné, kdy mohutná dávná brána potřebuje přesně pronesená tajná slova, aby se otevřela.

Magie bývá často ve fantasy jedním z prvků, který odlišuje trpaslíky od elfů. Jak jsem již uvedl dříve, v mytologickém pojetí se v interpretaci dá snadno zaměnit trpaslík s elfem. Ve fantastické literatuře, kde elfové a trpaslíci proti sobě stojí jako dva zcela odlišné národy, je právě užívání magie odlišujícím prvkem. Trpaslíci magií zpravidla nedisponují nebo ji nevyhledávají, elfové bývají magicky nadaní a magii využívají v hojně míře. U Heitze tomu není jinak, přestože elfové zde neoplývají magií jako národ, řada jednotlivců je nadána magickým uměním. Oproti tomu u trpaslíků nikoho takového nenajdeme.

V mnohých aspektech vykreslil Heitz své trpaslíky přesně opačně vůči mytologii. V severských mýtech mají trpaslíci blízko k vodě, je to jeden z jejich znaků. Ve Skryté zemi trpaslíci nenávidí vodu. Děsí se jí, protože je jim prý bohy souzeno se ve vodě mimo trpasličí říši utopit.

Liší se i ve vztahu k bohům. Trpaslíky v severské mytologii stvořili bohové, nebo jim přinejmenším vdechli život. Trpaslíci si toho byli vědomi, ale přitom se žádnému z bohů neklaněli, nesloužili a žádnému neprojevovali větší nebo menší úctu. Když bohové potřebovali, pomohli, ale ne pokaždé a vždy to mělo svou cenu, trpaslík nikdy nepomáhal z dobroty srdce.

Heitzovi trpaslíci vědí, kdo je stvořil, a také svému bohu projevují mnoho úcty. Vytváří skvostné věci v jeho jménu a zakládají chrámy na počest boha Vraccase a dávají mu různé oběti. Často se k němu modlí a žádají ho o sílu a pomoc.

U Tolkiena trpaslíci nezakládají žádné chrámy. Nazývají se Aulého dětmi, neboť také vědí, kdo je přivedl na svět, ale nepřinášejí oběti. Věří, že se po smrti shromažďují u Aulého, aby mu po konci světa – který se velmi podobá severskému Ragnaroku, mohli pomoci svět znovu vybudovat. Pak také na rozdíl od mytologických i Heitzových trpaslíků věří v reinkarnaci svých praotců zakladatelů, kteří neustále ožívají mezi svým lidem.

Citelný odklon od jakékoliv mytologie můžeme u Heitze pozorovat při zpracování trpaslic – tedy ženského pohlaví. O tom, že by existovala nějaká trpaslice, se ani náznakem v mytologii nehovoří. Díky míšení etymologických významů slov a nejistých významů v mýtech, které se podařilo zapsat teprve až Snorrimu Sturlusonovi, můžeme podle náznaků předpokládat navazování trpasličích vztahů s obryněmi či bohy.

I Tolkien toto téma citelně upozadil ve svém díle, přestože trpaslice v jeho světě existovaly. U Tolkiena je jmenována pouze jediná trpaslice Dís – sestra Thorina Pavézy, jedné z hlavních postav *Hobita*. „Gimli tvrdí, že trpaslic je málo, pravděpodobně sotva třetina celého národa. Zřídka vycházejí, toliko v krajní nouzi. Hlasem i zjevem a také oděvem, musí-li se vydat na cestu, jsou tak podobné trpaslíkům, že je oči a sluch jiných národů nedovedou odlišit.“⁶⁰

Jak jsme se dozvěděli v minulé kapitole, v díle Markuse Heitze vystupují trpaslice v rovnovážné pozici s mužskými protějšky, a to z toho důvodu, že se Heitz inspiroval v severském uspořádání tehdejší společnosti. Ačkoliv byly ženy takřka rovnoprávné s muži v době Vikingů, pozice Jarla náležela pouze muži.

Oproti tomu trpaslice u Heitze je dokonce královnou u kmene Prvních. Trpaslíci v Heitzově světě navazují otevřeně vztahy s trpaslicemi, a dokonce je na některých místech i explicitně popsán milostný akt. Což funguje jako znamení kompletního přerodu od mytologického zobrazení po vznik skutečného národa, přestože jen ve fantasy světě.

---

⁶⁰ Tolkien 1993, s. 330.

5. Závěr

Trpaslíci ušli velký kus cesty od svého zrození v dávných mýtech. Severská mytologie byla jedna z nejstarších, která zobrazovala postavu trpaslíka, a zároveň dávala trpaslíkům prostor před mnoha jinými bytostmi.

V dnešní fantasy se trpaslíci stali zavedeným pojmem. V této práci jsem pracoval s pojmem „archetyp“, protože tento výraz tak, jak jej vykládá oxfordský univerzitní slovník, nejlépe vystihuje podstatu současné role trpaslíků ve fantasy světě.

Trpaslíci se stali fenoménem a jen málo fanoušků hrdinského fantasy světa by si už dokázalo představit svět bez národu malých, vousatých, silných postaviček. Ačkoliv v drtivé většině případů hrají trpaslíci pouze vedlejší role v příběhu.

Tato práce si kladla za cíl pokusit se zjistit, jak moc se dnešní podoba fantasy trpaslíka liší od té původní mytologické a jestli se dají nalézt nějaké styčné body.

Je možné v současném fantastickém zobrazení trpaslíků najít oporu v severské mytologii? Odpověď na tuto otázku zní Ano. Inspiroval se Markus Heitz při tvorbě trpaslíků v této mytologii? Spíše než v mytologii samotné, hledá Heitz inspiraci u obyvatel těchto mytologických kořenů – tedy u Seveřanů.

Samozřejmě podobnosti existují, ale byl to především Tolkien, kdo přivedl trpaslíky do současné fantasy podoby a který se při jejich tvorbě inspiroval nejen v severské mytologii, ale i v pohádkách a folklóru různých kultur.

Tolkienovští trpaslíci pozbývají původní mytologický rozměr a stávají se plnohodnotnými bytostmi, které jsou pro literární zpracování a jeho případnou další modifikaci šikovnější než místy těžkopádná severská mytologie.

Heitzovi trpaslíci se spíš podobají svým bratrancům ze Středozemě než prapředkům v severských mýtech – jsou malí, podsadití, bydlí ve skalách, nesnášejí elfy, sbírají poklady, milují drahé kovy a kámen, jsou nejlepší kováři a řemeslníci, holdují alkoholu, jsou to nezlomní válečníci a dalo by se pokračovat.

Lze tedy konstatovat, že Heitz neoddiskutovatelně vycházel převážně z tolkienovské podoby trpaslíka. Nicméně musíme nutně dodat, že svým trpaslíkům dodává i trochu jiný rozměr, protože na rozdíl od Tolkiena i všech jiných autorů byl Heitz první, kdo si vybral trpaslíky jako hlavní postavy svých knih. Musel na určitém základu vybudovat komplexní národ.

Tolkien využíval trpaslíky pouze jako vedlejší postavy. Ze všech národů Středozemě jim dal nejmenší prostor. Heitz musel tento prostor zaplnit celý.

Z mytologického podkladu, který přetvořil Tolkien, potřeboval vytvořit plně funkční národ trpaslíků. Heitz tak využil napojení na severskou tradici. Svému národu vtisknul vlastnosti a rysy, které můžeme označit za typické pro současnou fantastickou podobu, ale charakter národa vybudoval na základech vikingských tradic.

Rozdělením společnosti, pojetím žen – trpaslic, některými vlastnostmi i částečně vzhledem trpaslíci ze Skryté země přímo odkazují na způsoby života Vikingů.

Ve světě dnešní fantastické literatury platí tendence inspirovat se u Tolkiena, který své trpaslíky formoval na mytologickém základu, ale vyhnul se propracovanému, explicitnímu vybudování národa. Heitz ve svém díle potřeboval vybudovat komplexní, svébytný trpasličí národ, který postavil na Tolkienovu základu, ale v jeho dalším vývoji se inspiroval spíše než původními mýty, tak životem a kulturou vikingských kmenů, které tyto mýty vyznávali.

Fantasy žánr se neustále rozvíjí. Přestože většina autorů neoriginálně čerpá prakticky veškerý vztah k původnímu významu trpaslíků od Tolkiena, nabízejí i tak drobné originální prvky. Jelikož jsou však trpaslíci již pevnou součástí fantasy, právě tyto drobné odlišující prvky, vlivem působení různých autorů, doplňují žánr novým, propracovanějším zobrazením trpaslíků.

Pojetí tradičního Tolkienova trpaslíka se tak různými vlivy obohacuje a vyvíjí. Příkladem takového obohacení může být vliv Andrzeje Sapkowského, který trpaslíkům vdechnul specifickou jazykovou rovinu. Sapkowského trpaslíci se odlišují mluvou plnou slangu a dialektů, která je místy téměř až nesrozumitelná. Přesto k trpaslíkům pasuje natolik, že se hrubý, hovorový, slangový jazyk stává pro trpaslíka ve fantasy světě charakteristickým i mimo Sapkowského svět.

Trpaslíci jako postavy mají rozhodně svůj potenciál, se kterým však většina autorů nechce příliš experimentovat. Heitzova pentalogie o trpaslících, tak do dnešního dne zůstává jedinou sérií, ve které hrají tyto původně mytologické postavy hlavní roli.

6. Bibliografie

Primární literatura:

Heger, Ladislav. *Edda*. Praha : SNKLU, 1962.

Heitz, Markus. *Trpaslíci*. Ostrava : Fantom Print, 2009.

Sturluson, Snorri a Kadečková, Helena. *Edda a Sága o Ynglingzích*. Praha : Argo, 2003.

Sturluson, Snorri. *Edda: Sága o Ynglingzích*. Praha : Odeon, 1988.

Tolkien, J. R. R. . *Pán prstenů III: Návrat krále*. Praha : Mladá Fronta, 1993

Sekundární literatura:

Brink, Stefan a Neil Price. *The Viking World*. Abingdon : Routledge, 2008.

Čudrnáková, Andrea. *Elfové, hobiti, trpaslíci a mýty*. Olomouc : FONTÁNA, 2008.

Day, David. *Průvodce světem J. R. R. Tolkiena*. Plzeň : MUSTANG, 1995.

Elsner, Hildegard. *Vikingové*. Plzeň : Fraus 2006.

Gould, Chester Nathan. „They who await the Second death: A Study in the Icelandic Romantic Sagas“. *Scandinavian Studies and Notes*, 1927, roč. 9, č. 6, s. 167–201. [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: www.jstor.org/stable/40915507

Janeček, Petr. „Trpaslíci – vládci podzemních říší“. *Pevnost*, 2010, roč. 103, č. 11, s. 90–91.

Lecouteux, Claude. *Trpaslíci a elfové ve středověku*. Praha : Volvox Globator, 1998.

Lindow, John. *Norse Mythology: A Guide to the Gods, Heroes, Rituals, and Beliefs*. New York : Oxford University Press 2002.

Lukavec, Jan. *Bytosti na Pomezí*. Praha : Pulchra, 2016.

Machek, Václav. *Etymologický slovník jazyka českého*. Praha : Lidové noviny, 1971.

McCoy, Daniel. *The Viking Spirit – Introduction to Norse Mythology and Religion*. CreateSpace Independent Publishing Platform : 2016. Dostupné také z: <http://logoilibrary.com/wp-content/uploads/2019/07/The-Viking-Spirit-Daniel-McCoy.pdf>

Naše řeč, ročník 7 (1923), číslo 9, s. 262–264. [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=2085>.

Pringle, David a Terry Pratchett. *Fantasy: encyklopedie fantastických světů*. Praha: Albatros, 2003.

Vlašín, Štěpán a kolektiv. *Slovník literární teorie*. Praha : Československý spisovatel, 1984.